

İzlek Akademik Dergi Izlek Academical Journal

CİLT / VOLUME: 7, SAYI / ISSUE: 1

e-ISSN: 2667-4475

YIL / YEAR: 2024

İzlek Akademik Dergi
(ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ)
Izlek Academical Journal
(INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL)

CİLT / VOL. 7 • SAYI / ISSUE 1 • 2024 • e-ISSN: 2667-4475

SAM A.Ş. Yayıncılık Adına Sahibi / Owner on Behalf of SAM A.Ş. Publishing
Uzm. Eyüp KELLEÇİ

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Cevdet ATAY
Prof. Dr. Rasim KALE
Prof. Dr. Sema OĞLAK
Prof. Dr. Ali OKATAN
Dr. Öğr. Üyesi Ekrem SÜZEN

Editör / Editor

Dr. Öğr. Üyesi Ekrem SÜZEN

Editör Yardımcıları / Assistant Editors

Dr. Öğr. Üyesi Murat BAŞAL
Dr. Öğr. Üyesi Kadir MERSİN
Dr. Öğr. Üyesi Metin YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü / Director of Editorial Office

Uzm. Ahmet Şenol ARMAĞAN

Yazı İşleri Kurulu / Publication Board

Uzm. Ahmet Şenol ARMAĞAN
Muhammed BUZTAŞ
M. Niyazi ÇAKIR
İbrahim Ruhi KELLEÇİ

© SAM SATINALMAMOTORU BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE TİCARET A.Ş.

Sertifika No / Certificate Number: 41711
Her hakkı saklıdır. All rights reserved.

Yazışma / Correspondence:

SAM SATINALMAMOTORU BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE TİCARET A.Ş.
Yenibosna Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İstanbul Vizyon Park 5. Plaza 5. Kat no: 515
Bahçelievler, İstanbul / TÜRKİYE

E-posta / E-mail: izlek@satinalmamotoru.com

Ağ Sayfası/ Web Sitesi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/izlek>

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Mine AFACAN FINDIKLI
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Prof. Dr. Pınar ALTINOK GÜREL
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Prof. Dr. Cevdet ATAY
BAĞIMSIZ ARAŞTIRMACI
Türkiye

Prof. Dr. Ruhet GENÇ
TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ, İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
Türkiye

Doç. Dr. Elif GÜNERİ YÖYEN
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ, FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
Türkiye

Prof. Dr. Rasim KALE
İSTANBUL GELİSİM UNIVERSITY, RECTORATE
Türkiye

Prof. Dr. Sema OĞLAK
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Prof. Dr. Ali OKATAN
İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Prof. Dr. Osman Zekayi ORHAN
İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Prof. Dr. Erol YILMAZ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KÜTÜPHANESİ
Türkiye

Doç. Dr. Esmeray KARATAŞ
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Doç. Dr. Nil KONYALILAR
İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Doç. Dr. Vahap ÖNEN
İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Doç. Dr. Tamer SARAÇYAKUPOĞLU
Türk Havacılık ve Uzay Sanayii AŞ (TUSAŞ)
Türkiye

Doç. Dr. Aybike SERTTAŞ
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nawaz AHMAD
MEHRAN ÜNİVERSİTY INSTITUTE OF SCIENCE
Pakistan

Dr. Öğr. Üyesi Hande AYHAN GÖKCEK
İSTANBUL GELİŞİM UNIVERSITY
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÜNAY
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ, GELİŞİM MESLEK YÜKSEKOKULU
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Hakan KOYUNCU
ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Menekşe KILIÇARSLAN
İSTANBUL AYVANSARAY ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Demet ÖZCAN BİÇİCİ
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Rana ÖZYURT KAPTANOĞLU
İSTANBUL AYVANSARAY ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Salim SÜZER
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Canan TİFTİK
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Bilge TURP GÖLBAŞI
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Türkiye

Dr. Işık AKIN
BATH SPA UNIVERSITY, BATH BUSINESS SCHOOL
Birleşik Krallık

Dr. Meryem AKIN
CARDIFF METROPOLITAN ÜNİVERSİTY
Birleşik Krallık

Bu Sayının Hakemleri / *Reviewers for This Issue*

Doç. Dr. Hakkı Göker ÖNEN

Dr. Öğr. Üyesi VİLDAN KİSTİK

Dr. Öğr. Üyesi Keisuke WAKIZAKA

Dr. Erhan VICİL

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Sayfa/Page

iii	<i>Danışma Kurulu / Advisory Board</i>
v	<i>Bu Sayının Hakemleri / Reviewers for This Issue</i>
vi	<i>İçindekiler / Contents</i>

ARAŞTIRMA MAKALESİ / ORIGINAL RESEARCH ARTICLE

1-18	Atilla AYDIN, Burcu KIRAN BAYGIN Türkiye’de Dış Ticaret ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Yapısal Kırılmaları Dikkate Alan Güncel Ekonometrik Teknikler / Foreign Trade and Economic Growth in Türkiye: Recent Econometric Techniques Considering Structural Breaks
19-24	Alihan LİMONCUOĞLU Fascism in Britain: Political Life of Oswald Mosley / Britanya’da Faşizm: Oswald Mosley’in Siyasi Hayatı

Türkiye’de Dış Ticaret ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Yapısal Kırılmaları Dikkate Alan Güncel Ekonometrik Teknikler*

Atilla AYDIN**, Burcu KIRAN BAYGIN***

Öz

Günümüzde geçerli olan küresel ekonomi anlayışı çerçevesinde dış ticaret, ülke ekonomileri açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye ekonomisi için dış ticaretle ekonomik büyüme arasındaki ilişkilerin belirlenmesidir. Çalışmanın veri aralığı, 1970-2023 olarak belirlenmiştir. Çalışmada yöntem olarak yapısal kırılmaları dikkate alan Zivot-Andrews ve Narayan-Popp birim kök testleri ile Maki eşbütünleşme testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre Türkiye ekonomisi için ihracata dayalı büyüme ve büyümeye dayalı ihracat hipotezleri doğrulanamamıştır. İthalata dayalı büyüme ve büyümeye dayalı ithalat hipotezleri ise geçerli bulunmuştur. Çalışmadan elde edilen diğer bir bulguya göre Türkiye ekonomisi için ihracata dayalı ithalat ve ithalata dayalı ihracat hipotezleri geçerlidir. Ayrıca çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular çerçevesinde politika önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapısal kırılma, Ekonomik büyüme, İhracat, İthalat, Eşbütünleşme

Foreign Trade and Economic Growth in Türkiye: Recent Econometric Techniques Considering Structural Breaks

Abstract

Within the framework of today's global economy, foreign trade is important for national economies. The aim of this study is to determine the relationship between foreign trade and economic growth for the Turkish economy. The data range of the study is determined as 1970-2023. Zivot-Andrews and Narayan-Popp unit root tests that take into account structural breaks and Maki cointegration test are applied. According to the findings, the export-led growth and growth-led export hypotheses for the Turkish economy could not be confirmed. Import-led growth and growth-led import hypotheses are found to be valid. According to another finding of the study, export-led import and import-led export hypotheses are valid for the Turkish economy. In addition, policy recommendations have been made within the framework of the findings obtained as a result of the study.

Keywords: Structural break, Economic growth, Exports, Imports, Cointegration

* Bu çalışma, Atilla AYDIN’ın Prof. Dr. Burcu KIRAN BAYGIN danışmanlığında hazırladığı, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekonometri Anabilim Dalı’nda 2024 yılında kabul edilen ve 2024 yılında yayımlanan “Yapısal kırılmaları dikkate alan güncel ekonometrik teknikler: Kırılan Beşli Ülkelerde İhracata ve İthalata Dayalı Büyüme Hipotezinin Sınanması” adlı doktora tez çalışmasından türetilmiştir.

** Öğr. Gör., Dr., İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul, Türkiye. E-posta: ataydin@gelisim.edu.tr

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9265-5930>

*** Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye. E-posta: kburcu@istanbul.edu.tr

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4258-0870>

Giriş

Dış ticaret ile iktisadi büyüme arasındaki ilişkilerin analiz edildiği çalışmaların öncüleri, Krueger (1978) ve Feder (1982) çalışmalarıdır. Feder (1982), 1964-1973 yılları için az gelişmiş ve yarı sanayileşmiş ülkeleri incelediği çalışmasında ihracata dayalı büyüme hipotezini destekleyen kanıtlar elde etmiştir. Ayrıca Balassa (1978), Bhagwati (1978) de ihracat ile büyüme arasındaki ilişkiler üzerinde durmuşlardır. Krugman (1984), büyümenin özellikle teknoloji üzerindeki pozitif etkisi ile ülkelerin rekabet üstünlüğü elde edeceğini ve bu çerçevede ihracatın artacağını ileri sürmüştür. Barro ve Sala-i Martin (1995) ise teknolojik gelişmeyi ele teknolojik gelişmelerin ihracatı, artan ihracatın ise iktisadi büyümeyi pozitif etkilediğini ifade etmiştir. İhracata dayalı büyüme hipotezine yönelik Keynesci yaklaşıma göre ise ihracat artışı dış ticaret çarpanı yoluyla ekonomik büyüme üzerinde çarpan etkisi meydana getirmekte ve ekonomik büyüme artmaktadır. İthalat ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiler açısından öncü çalışma ise Batiz ve Romer (1991) çalışmasıdır. Çalışma sonunda ortaya konan hipoteze göre iktisadi büyüme ile birlikte tüketim talebi artmaktadır. Tüketim talebinin artması ise ithalatı yükseltmektedir. Ayrıca gelişmekte olan ülkelerde sanayinin girdi talebi, ithalatı arttıran diğer bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde girdi üretiminin olmaması veya yüksek maliyetle üretilebilmesi nedeniyle ithal girdi kullanımı avantaja dönüşmektedir. Bu çerçevede ithalat, sanayi üretimini ve ihracatı arttırıcı etki yapmakta ve ekonomik büyüme üzerinde olumlu katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmada Türkiye’de dış ticaret ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiler analiz edilmektedir. Çalışmanın amacı, Türkiye’de ihracata ve ithalata dayalı büyüme hipotezlerinin sınanmasıdır. Ayrıca ters nedensellikler de analiz edilmiştir. Bu çerçevede çalışmada altı farklı araştırma sorusu bulunmaktadır. Söz konusu araştırma soruları; ihracata dayalı büyüme, ithalata dayalı büyüme, büyümeye dayalı ihracat, büyümeye dayalı ithalat, ihracata dayalı ithalat ve ithalata dayalı ihracatın geçerli olup olmadığıdır. Türkiye ekonomisi, 1970’li yıllarda tüm dünyada olduğu gibi kriz sürecine girmiştir. 1974 yılında yaşanan petrol krizi ile birlikte dış ticaret hadleri, Türkiye’nin aleyhine dönmüştür. 1979 ve 1980 yıllarını kapsayan süreçte ikinci bir petrol krizi yaşanmış ve fiyatlar genel düzeyi hızla yükselmeye başlamıştır. Türkiye’de bu süreçler yaşanırken tüm dünyada korumacı ve müdahaleci ekonomi politikalarının terk edilerek liberalleşme ve küreselleşme eğilimi başlamıştır. Başını İngiltere ve ABD’nin çektiği bu eğilime Türkiye de 24 Ocak 1980 kararlarıyla dâhil olmuştur. 24 Ocak Kararları ile devletin ekonomiye müdahalesinin minimuma indirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca fiyatların serbestleştirilmesi, faiz oranlarının arttırılması, reel emek gelirlerinin düşürülmesi gibi önlemler alınmıştır (Çavdar, 2004: 258). Büyüme modeli olarak ise ihracata dayalı büyüme modeli ön plana çıkmıştır. 24 Ocak Kararları çerçevesinde önce uluslararası mal hareketleri serbestleştirilmiştir. 24 Ocak Kararlarının en önemli başarısı ihracat alanında yaşanmış ve on yıllık süreçte ihracat beş katına çıkmıştır. Ancak ihracattaki artışa büyüme eşlik edememiş, büyüme aynı süreçte iki katına çıkabilmiştir (Boratav, 2015: 211). 1989 yılında ise uluslararası sermaye hareketleri serbest hale getirilmiştir. Bu bağlamda yabancı sermaye girişleri hızlanmış ve ekonomide bir genişleme meydana gelmiştir. Ancak 1989 yılında orantısız bir biçimde ülkeye giriş yapan yabancı sermaye ülkeyi terk etmeye başladığı 1994 yılında finansal krize sebep olmuştur. Alınan önlemlerle 1994 yılı sonlarında ihracatın artmasının da etkisiyle ekonomik krizin etkileri atlatılmıştır. Ancak 2000 ve 2001 yıllarında tekrar finansal krizler yaşanmıştır (Özatay, 2009: 86).

2001 krizin ile birlikte uygulanan Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı ile olumlu sonuçlar alınmıştır. 2002 yılında enflasyon oranı %29,7 iken, 2007 yılında %8,7’e düşmüştür. Ancak 2008 yılına kadar devam eden bu süreç, küresel krizin etkisiyle kesintiye uğramıştır. 2014 yılında ise ABD Merkez

Bankası’nın sıkı para ve maliye politikaları uygulamaya başlaması ile birlikte Türkiye’den sermaye çıkışları başlamıştır. Henüz kriz koşulları atlatılmadan 2020 yılında yaşanan pandemi nedeniyle ekonomi olumsuz etkilenmiş ve günümüze kadar devam eden sorunlar ortaya çıkmıştır.

Çalışmanın girişten sonraki ikinci bölümünde konuya ilişkin ampirik literatür sunulmuştur. Üçüncü bölümde çalışmanın veri seti tanıtılmış ve uygulanan yöntemler özetlenmiştir. Dördüncü bölümde çalışmanın bulguları açıklanmış, son bölüm ise sonuç kısmına ayrılmıştır.

Ampirik Literatür

Literatürde Türkiye ekonomisinde dış ticaret ile iktisadi büyüme arasındaki ilişkileri inceleyen ampirik çalışmalar aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Tuncer (2002), Türkiye’de 1980-2000 yılları arası için VAR model ve Toda Yamamoto nedensellik testi yöntemlerini kullanarak dış ticaret ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkileri incelemiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre ithalattan ihracata ve büyümeden ihracata tek yönlü nedensellik söz konusudur. Büyüme ile ithalat arasında ise çift yönlü nedensellik ilişkisi saptanmıştır.

Erdoğan (2006), 1923-2004 yılları için ihracat ile iktisadi büyüme arasındaki ilişkiyi analiz etmiştir. Eşbütünleşme analizi ve nedensellik testi yöntemlerinin uygulandığı çalışma sonucunda değişkenlerin uzun dönem denge ilişkisinde olduğu tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen diğer bir bulguya göre büyüme ve ihracat değişkenleri arasında çift yönlü nedensellik ilişkisi bulunmuştur.

Kurt ve Terzi (2007), 1989-2003 yılları arasındaki dönem için Granger nedensellik testi yöntemini kullanarak ihracat ile büyüme arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre ihracata dayalı büyüme ve büyümeye dayalı ihracat hipotezleri doğrulanmıştır.

Kotil ve Konur (2010), 1989-2007 yılları için Granger nedensellik testini uygulayarak incelenen dönemde Türkiye ekonomisinde ihracata dayalı büyüme hipotezinin geçerli olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öztürk ve Acaravcı (2010), 1989-2006 dönemini inceledikleri çalışmalarında VAR model ve Toda Yamamoto nedensellik testi yöntemlerini uygulayarak ihracat ile iktisadi büyüme arasındaki ilişkileri araştırmışlardır. Çalışma sonucunda Türkiye için ihracata dayalı büyüme hipotezinin geçerli olduğu sonucu elde edilmiştir.

Acet, Erdoğan ve Köksal (2016), 1998-2013 dönemini analiz ettikleri çalışmalarında Granger nedensellik analizi yöntemini uygulamışlardır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre Türkiye’de ithalata dayalı büyüme hipotezi geçerli bulunmuştur.

İşcan ve Demirel (2020), 1987-2018 dönemini ARDL sınır testi ve Granger nedensellik testinin yöntemleriyle analiz etmişlerdir. Çalışmanın sonuçlarına göre büyümeden ihracata doğru tek yönlü nedensellik söz konusudur. Ayrıca ihracat ve ithalat arasında çift yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir.

Kardaşlar (2022), 1990-2019 dönemi için Türkiye’de ihracata dayalı büyüme modelinin geçerliliğini analiz etmiştir. Yapısal kırılmalı Maki eşbütünleşme testi ve Toda Yamamoto nedensellik testi yöntemlerinin uygulandığı çalışma sonucunda Türkiye’de ihracata dayalı büyüme hipotezinin geçerli olmadığı belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen diğer bir bulguya göre ise büyümeden ihracata doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi bulunmaktadır.

Veri Seti ve Yöntem

Bu çalışmada veri seti olarak Türkiye’nin ihracat, ithalat ve kişi başına gelir verileri logaritmik değerleriyle kullanılmıştır. Çalışmanın veri aralığı, 1970-2023 olarak belirlenmiştir. Tüm veriler Dünya Bankası veri tabanından elde edilmiştir.

Değişkenlere ilişkin durağanlık durumlarının belirlenmesi ve değişkenler arasındaki eşbütünleşme ilişkisinin araştırılması amacıyla yapısal kırılmalı birim kök testlerinden faydalanılmıştır. Yapısal kırılmalar; iktisat politikalarındaki değişiklikler, finansal krizler, yapısal değişiklikler gibi sebeplerle meydana gelebilir. Zaman serilerinde yapısal kırılma varsa ve bu kırılma birim kök testi içine alınmazsa birim kök temel hipotezinin kabulüne doğru sapmalı sonuçlar elde edilebilmektedir (Perron, 1989). Yapısal kırılmanın dikkate alınmadığı birim kök testlerinde zaman serisine gelen şokların geçici olduğu varsayılmaktadır. Ancak Nelson ve Plosser (1982), şok etkilerinin kalıcı olabileceğini göstermişlerdir. Dickey-Fuller (1979, 1981), Phillips ve Perron (1988), Kwiatkowski, Phillips, Schmidt ve Shin (1992) gibi geleneksel birim kök testlerine ilişkin temel hipotez, zaman serisinin birim kök süreci izlediğini öne sürmektedir. Ancak zaman serisi sabitte veya eğimde yapısal kırılmaya uğradığında kırılma dikkate alınmazsa temel hipotez reddedilememektedir. Bu çerçevede aslında trend durağan bir zaman serisinden sapmalı olarak birim kök sonucu elde edilebilmektedir (Patterson, 2000: 278). Bu bağlamda değişkenlere ilişkin durağanlık durumunun net olarak ortaya konması amacıyla çalışmada yapısal kırılmalı birim kök testlerinden faydalanılmıştır. Literatürdeki ilk yapısal kırılmalı birim kök testi Perron (1989) tarafından ortaya konmuştur. Perron birim kök testinde yapısal kırılma tarihinin önceden bilindiği varsayılmaktadır. Ayrıca sadece bir yapısal kırılma ele alınabilmektedir. Bu eleştirileri gidermek amacıyla Zivot ve Andrews (1992), Lumsdaine ve Papell (1997), Perron (1997), Lee ve Strazicich (2003, 2004), Kapetanios (2005), Narayan ve Popp (2010) gibi çeşitli yapısal kırılmalı birim kök testleri geliştirilmiştir (Aydın, 2024: 29-64). Bu çalışmada değişkenlerin durağanlık durumlarının belirlenmesi amacıyla Zivot-Andrews (ZA) ve Narayan-Popp (NP) birim kök testleri uygulanmıştır.

ZA testinin temel hipotezinde yapısal kırılma tanımlaması yapılmamaktadır. Yapısal kırılma alternatif hipotezde ele alınmakta ve alternatif hipotez aşağıdaki gibi üç farklı model yapısı çerçevesinde ifade edilmektedir.

$$\Delta Y_t = \mu + \beta t + \delta Y_{t-1} + \theta_1 DU_t(\lambda) + \sum_{i=1}^k d_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \quad (1)$$

$$\Delta Y_t = \mu + \beta t + \delta Y_{t-1} + \gamma_1 DT_t(\lambda) + \sum_{i=1}^k d_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \quad (2)$$

$$\Delta Y_t = \mu + \beta t + \delta Y_{t-1} + \theta_1 DU_t(\lambda) + \gamma_1 DT_t(\lambda) + \sum_{i=1}^k d_i \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \quad (3)$$

Yukarıdaki model spesifikasyonları sırasıyla; düzeyde kırılma, eğimde kırılma, düzeyde ve eğimde kırılmayı ifade etmektedir. Eşitliklerdeki yapısal kırılmayı modele dâhil etmek amacıyla kullanılan kukla değişkenler aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır.

$$DU_t(\lambda) = \begin{cases} 1, & t > TB \text{ ise} \\ 0, & t \leq TB \text{ ise} \end{cases} \quad (4)$$

$$DT_t(\lambda) = \begin{cases} t - TB, & t > TB \text{ ise} \\ 0, & t \leq TB \text{ ise} \end{cases} \quad (5)$$

$$\lambda = \frac{TB}{T} \quad (6)$$

ZA testine ilişkin sıfır hipotezi ve karşı hipotez aşağıdaki biçimde kurgulanmaktadır.

$$H_0: \delta = 0 \quad (7)$$

$$H_1: \delta < 0 \quad (8)$$

(1), (2) ve (3) numaralı test regresyonları çerçevesinde parametre tahminleri gerçekleştirilmekte ve olası tüm kırılma tarihleri için elde edilen t istatistiklerinin minimum olduğu nokta kırılma tarihi olarak tespit edilmektedir. Hesaplanan test istatistiği, kritik değerlerle karşılaştırılmakta ve test süreci sonlandırılmaktadır. Hesaplanan test istatistiği kritik değerden küçükse temel hipotez reddedilememektedir.

Bu çalışmada kullanılan diğer birim kök testi olan NP testi, Narayan ve Popp (2010) tarafından geliştirilmiş olup sabitte ve eğimde iki yapısal kırılmayı dikkate alabilmektedir. NP testinde sabitte iki kırılmayı ele alan M1 modeli ile sabitte ve eğimde iki kırılmayı ele alan M2 modeli olarak iki model yapısı kullanılmaktadır. Bu modeller için d_t deterministik değişkeni aşağıdaki gibi ifade edilmektedir. M1 modeli aşağıdaki gibi kurgulanmaktadır.

$$Y_t^{M1} = \rho Y_{t-1} + \alpha_1 + \beta^* t + \theta_1 D(TB')_{1,t} + \theta_2 D(TB')_{2,t} + \delta_1 (DU')_{1,t-1} + \delta_2 (DU')_{2,t-1} + \sum_{j=1}^k \beta_j \Delta y_{t-j} + e_t \quad (9)$$

Modeldeki gölge değişkenler aşağıdaki gibi gösterilmektedir.

$$D(TB')_{i,t} = \begin{cases} 1, t = TB'_i + 1 \\ 0, \text{aksi halde} \end{cases} \quad (10)$$

$$DU'_{i,t} = \begin{cases} 1, (t > TB'_i)(t - TB'_i) \\ 0, \text{aksi halde} \end{cases} \quad (11)$$

M2 modeli ise aşağıdaki gibi gösterilmektedir.

$$Y_t^{M2} = \rho Y_{t-1} + \alpha^* + \beta^* t + K_1 D(TB')'_{1,t} + K_2 D(TB')'_{2,t} + \delta_1^* (DU')_{1,t-1} + \delta_2^* (DU')_{2,t-1} + \gamma_1^* (DT)'_{1,t-1} + \gamma_2^* (DT)'_{2,t-1} + \sum_{j=1}^k \beta_j \Delta Y_{t-j} + e_t \quad (12)$$

Yukarıdaki denklemde bulunan ifadeler aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır.

$$K_i = (\theta_i + Y_i) \quad (13)$$

$$\delta_i^* = (\gamma_i - \phi \theta_i) \quad (14)$$

$$\gamma_i^* = -\phi \gamma_i \quad (15)$$

$$DU'_{i,t} = \begin{cases} 1, t > TB'_i \\ 0, \text{aksi halde} \end{cases} \quad (16)$$

$$DU'_{i,t} = \begin{cases} 1, (t > TB'_i)(t - TB'_i) \\ 0, \text{aksi halde} \end{cases} \quad (17)$$

M1 ve M2 modellerindeki TB' ifadesi kırılma tarihlerini ifade etmektedir. θ_i ve γ_i ise modelin parametreleri olup, sırasıyla düzeydeki ve trenddeki kırılmaları temsil etmektedir. NP birim kök testine ilişkin sıfır hipotezi ve alternatif hipotez aşağıdaki gibidir.

$$H_0: \rho = 1 \quad (18)$$

$$H_1: \rho < 1 \quad (19)$$

Hesaplanan test istatistiği Narayan ve Popp (2010) tarafından üretilen eşik değerlerle karşılaştırılarak test süreci sonlandırılmaktadır. Elde edilen test istatistik değerinin kritik değerden büyük olması durumunda sıfır hipotezi reddedilememektedir.

Bu çalışmada birim kök testlerinin ardından değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla beş yapısal kırılmaya kadar dikkate alınabilen Maki (2012) eşbütünleşme testi uygulanmıştır. Engle ve Granger (1987), Johansen (1988) gibi geleneksel eşbütünleşme testlerinde eşbütünleşme vektörlerindeki katsayıların değişmediği varsayılmaktadır. Ancak yapısal kırılmalar, söz konusu vektörlere ilişkin parametrelerin değişimine sebep olabilmektedir. Bu değişimlerin eşbütünleşme testinin içine alınmaması, sapmalı sonuçlara yol açabilmektedir. Bu sakıncaları gidermek amacıyla Gregory ve Hansen (1996), Hatemi-J (2008), Maki (2012) gibi yapısal kırılmalı eşbütünleşme testleri geliştirilmiştir (Aydın, 2024: 77-83). Bu bağlamda değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde çalışma kapsamında yapısal kırılmaları dikkate alan eşbütünleşme testleri uygulanmıştır. Bir başka ifadeyle geleneksel eşbütünleşme testlerinden elde edilecek sapmalı sonuçların önüne geçilmesi amacıyla daha güçlü sonuçlara ulaşılabilecek yapısal kırılmaları dikkate alan testler gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada uygulanan ve Maki (2012) tarafından geliştirilen test çerçevesinde dört farklı model spesifikasyonu kullanılmaktadır. İlk model, Model 0 olup, düzeyde yapısal kırılmaları elen trendsiz model olarak ifade edilmektedir. Model 1, düzeyde ve eğimde kırılmaları ele alan trendsiz model olarak ifade edilmektedir. Üçüncü model, Model 2 olarak adlandırılmakta, düzeyde ve eğimde yapısal kırılmaları ele alabilmektedir. Son model ise Model 3 olup; düzeyde, eğimde ve trenddeki yapısal kırılmaları dikkate almaktadır. Söz konusu modeller sırasıyla aşağıdaki gibi gösterilmektedir.

$$Y_t = \mu + \sum_{i=1}^k \mu_i D_{i,t} + \beta' X_t + u_t \quad (20)$$

$$Y_t = \mu + \sum_{i=1}^k \mu_i D_{i,t} + \beta' X_t + \sum_{i=1}^k \beta'_i X_t D_{i,t} + u_t \quad (21)$$

$$Y_t = \mu + \sum_{i=1}^k \mu_i D_{i,t} + \gamma t + \beta' X_t + \sum_{i=1}^k \beta'_i X_t D_{i,t} + u_t \quad (22)$$

$$Y_t = \mu + \sum_{i=1}^k \mu_i D_{i,t} + \gamma t + \sum_{i=1}^k \gamma_i t D_{i,t} + \beta' X_t + \sum_{i=1}^k \beta'_i X_t D_{i,t} + u_t \quad (23)$$

Yukarıdaki modellerde tanımlanan $D_{i,t}$ kukla değişkeni aşağıdaki gibi ifade edilmektedir..

$$D_{i,t} = \begin{cases} 1, & t > TB_i \text{ ise} \\ 0, & t \leq TB_i \text{ ise} \end{cases} \quad (24)$$

Maki eşbütünleşme testinde olası tüm kırılma dönemleri için test istatistiği elde edilmekte ve test istatistiğinin minimum olduğu noktalar kırılma tarihi olarak belirlenmektedir. Maki eşbütünleşme testinin uygulanabilmesi için tüm değişkenlerin birinci mertebeden durağan olması gerekmektedir. Maki eşbütünleşme testi sürecinde hesaplanan test istatistiği, Maki (2012) tarafından üretilen kritik değerlerle karşılaştırılmaktadır. Hesaplanan test istatistiği kritik değerden küçükse değişkenler arasında yapısal kırılmalar altında eşbütünleşme ilişkisinin olmadığını öne süren sıfır hipotezi reddedilmekte ve serilerin yapısal kırılmalar altında eşbütünleşik olduğuna karar verilmektedir.

Bulgular

Öncelikle değişkenlerin durağanlık durumunun araştırılması amacıyla Zivot-Andrews (ZA) birim kök testi uygulanmış, düzeyde ve eğimde bir yapısal kırılmayı dikkate alan model sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Düzey			
	Kişi Başına Gelir	İhracat	İthalat
Gecikme	0	0	0
Kırılma	2004	2004	2004
Test İstatistiği	-3,551792	-3,314464	-4,210954
Kritik Değer (%5)	-5,08	-5,08	-5,08
Birinci Farklar			
	$\Delta(\text{Kişi Başına Gelir})$	$\Delta(\text{İhracat})$	$\Delta(\text{İthalat})$
Gecikme	0	4	0
Test İstatistiği	-8,164482*	-5,372766*	-8,069567*
Kritik Değer (%5)	-5,08	-5,08	-5,08

*%5 anlamlılık düzeyinde durağanlığı ifade etmektedir.

Tablo 1. ZA Testi Sonuçları

Tablo 1’de görüldüğü gibi üç değişken için de elde edilen test istatistikleri kritik değerlerden daha büyüktür. Değişkenler için birim kök temel hipotezi reddedilememiştir. Bir başka ifadeyle üç seri de düzey değerleriyle birim kök süreci izlemektedir. Değişkenler arasındaki ilişkinin analizinde uygulanacak yöntemin belirlenmesi açısından serilerin durağanlık mertebelerinin tespit edilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda serilerin birinci farkları alınarak ZA birim kök testi tekrar uygulanmıştır. Tablo 1’in ikinci bölümünde sunulduğu gibi hesaplanan tüm test istatistikleri kritik değerlerden daha küçüktür. Bir başka ifadeyle üç değişken için de birinci fark serileri itibariyle birim kök temel hipotezi reddedilmiştir. Bu bağlamda tüm değişkenlerin birinci mertebeden durağan oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ancak serilerde birden fazla kırılma söz konusuysa ZA testi sapmalı sonuçlar verebilmektedir. Ayrıca ZA testinin temel hipotezinde yapısal kırılmalar dikkate alınmamakta ve temel hipotezin reddedilmesi, yapısal değişimin olmadığı birim kökün reddedilmesi olarak ifade edilmektedir. Bu sakıncaları gidermek amacıyla iki yapısal kırılmayı dikkate alan Narayan-Popp (NP) birim kök testi uygulanmış, sabitte ve eğimde iki yapısal kırılmayı dikkate alan model sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Düzey			
	Kişi Başına Gelir	İhracat	İthalat
Gecikme Uzunluğu	8	4	1
Kırılma Tarihleri	1988, 1990	1992, 2000	1990, 1996
Test İstatistiği	-1,631	-2,638	-4,351
Kritik Değer (%5)	-5,181	-5,181	-5,181
Birinci Farklar			
	$\Delta(\text{Kişi Başına Gelir})$	$\Delta(\text{İhracat})$	$\Delta(\text{İthalat})$
Gecikme Uzunluğu	4	10	4
Test İstatistiği	-5,620*	-5,268*	-5,337*
Kritik Değer (%5)	-5,181	-5,181	-5,181

*%5 anlamlılık düzeyinde durağanlığı ifade etmektedir.

Tablo 2. NP Testi Sonuçları

Tablo 2’de ifade edildiği gibi değişkenler çerçevesinde elde edilen istatistik değerleri kritik değerlerden büyüktür. Serilerin sabitte ve eğimde iki kırılma altında birim köklü olduğunu ileri süren sıfır hipotezi reddedilememiştir. Değişkenlerin birinci farkları alınarak NP birim kök testi

tekrar uygulanmıştır. Tablo 2’nin ikinci kısmında sunulduğu gibi elde edilen test istatistikleri kritik değerlerden daha küçüktür. Bu bağlamda değişkenler için temel hipotez reddedilerek serilerin sabitte ve eğimde iki yapısal kırılma altında trend durağan oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Gerek ZA testi gerekse NP testinden elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde tüm değişkenlerin birinci mertebeden durağan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla eşbütünleşme testlerinden yararlanılabilir. Bu çalışmada beş yapısal kırılmaya kadar ele alınabilen Maki eşbütünleşme testi uygulanmıştır.

Eşbütünleşme testi çerçevesinde üç farklı model kurulmuştur. Öncelikle ihracat ile kişi başına gelir değişkenleri arasındaki eşbütünleşme ilişkisi araştırılmıştır. İkinci aşamada ithalat ile kişi başına gelir arasındaki eşbütünleşme ilişkisi test edilmiştir. Üçüncü aşamada ise üç değişken bir arada ele alınmıştır. İhracat ile kişi başına gelir değişkenlerine ilişkin Maki eşbütünleşme testi sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

Model 0					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1989	1989	1989	1989	1989
İkinci Kırılma	1986	1986	1986	1986	
Üçüncü Kırılma	2005	2005	2005		
Dördüncü Kırılma	2019	2019			
Beşinci Kırılma	2015				
Test İstatistiği	-4,792	-4,578	-4,402	-4,371	-4,371
Kritik Değer (%5)	-5,426	-5,230	-5,083	-4,893	-4,602
Model 1					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1989	1989	1989	1989	1989
İkinci Kırılma	2001	2001	2001	2001	
Üçüncü Kırılma	1975	1975	1975		
Dördüncü Kırılma	1985	1985			
Beşinci Kırılma	1979				
Test İstatistiği	-4,212	-4,212	-4,212	-4,212	-4,212
Kritik Değer (%5)	-5,699	-5,508	-5,373	-5,196	-5,038
Model 2					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1997	1997	1997	1997	1997
İkinci Kırılma	1973	1973	1973	1973	
Üçüncü Kırılma	1977	1977	1977		
Dördüncü Kırılma	1994	1994			
Beşinci Kırılma	2012				
Test İstatistiği	-51,75*	-51,75*	-51,75*	-4,072	-3,422
Kritik Değer (%5)	-6,357	-6,011	-5,703	-5,363	-4,895
Model 3					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1973	1973	1973	1973	1973
İkinci Kırılma	1997	1997	1997	1997	
Üçüncü Kırılma	1977	1977	1977		
Dördüncü Kırılma	1994	1994			
Beşinci Kırılma	1983				
Test İstatistiği	-51,78*	-51,78*	-51,78*	-6,218*	-3,837
Kritik Değer (%5)	-7,414	-7,009	-6,524	-6,100	-5,541

*Eşbütünleşik

Tablo 3. Maki Eşbütünleşme Testi Sonuçları (Kişi Başına Gelir-İhracat)

Tablo 3’te görüldüğü gibi Model 2 ve Model 3 spesifikasyonlarında eşbütünleşme kanıtları elde edilmiştir. Bu çerçevede kişi başına gelir ve ihracat serilerinin uzun dönemde birlikte hareket ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Analizin ikinci aşamasında kişi başına gelir ve ithalat değişkenleri arasındaki eşbütünleşme ilişkisi araştırılmış ve test sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur.

Model 0					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1987	1987	1987	1987	1987
İkinci Kırılma	2004	2004	2004	2004	
Üçüncü Kırılma	2010	2010	2010		
Dördüncü Kırılma	1999	1999			
Beşinci Kırılma	1991				
Test İstatistiği	-4,744	-4,744	-4,744	-3,517	-3,412
Kritik Değer (%5)	-5,426	-5,230	-5,083	-4,893	-4,602
Model 1					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1982	1982	1982	1982	1982
İkinci Kırılma	1995	1995	1995	1995	
Üçüncü Kırılma	1979	1979	1979		
Dördüncü Kırılma	1973	1973			
Beşinci Kırılma	2012				
Test İstatistiği	-5,551	-5,551*	-5,386*	-4,013	-3,141
Kritik Değer (%5)	-5,699	-5,508	-5,373	-5,196	-5,038
Model 2					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	2006	2006	2006	2006	2006
İkinci Kırılma	1993	1993	1993	1993	
Üçüncü Kırılma	2002	2002	2002		
Dördüncü Kırılma	1990	1990			
Beşinci Kırılma	1974				
Test İstatistiği	-5,78	-5,78	-5,517	-4,251	-4,107
Kritik Değer (%5)	-6,357	-6,011	-5,703	-5,363	-4,895
Model 3					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1993	1993	1993	1993	1993
İkinci Kırılma	2008	2008	2008	2008	
Üçüncü Kırılma	1975	1975	1975		
Dördüncü Kırılma	1989	1989			
Beşinci Kırılma	1986				
Test İstatistiği	-38,39*	-37,45*	-6,713*	-6,713*	-5,747*
Kritik Değer (%5)	-7,414	-7,009	-6,524	-6,100	-5,541

*Eşbütünleşik

Tablo 4. Maki Eşbütünleşme Testi Sonuçları (Kişi Başına Gelir-İthalat)

Tablo 4’te görüldüğü gibi Model 1 ve Model 3 spesifikasyonlarında eşbütünleşme kanıtları bulunmuştur. Bir başka ifadeyle kişi başına gelir ve ithalat serileri de uzun dönemde birlikte

hareket etmektedir. Analizin son aşamasında üç değişken birlikte ele alınmış ve uygulanan eşbütünleşme testi sonuçları Tablo 5’te sunulmuştur.

Model 0					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1999	1999	1999	1999	1999
İkinci Kırılma	2007	2007	2007	2007	
Üçüncü Kırılma	1993	1993	1993		
Dördüncü Kırılma	1991	1991			
Beşinci Kırılma	1975				
Test İstatistiği	-5,986*	-5,457	-3,758	-3,267	-2,988
Kritik Değer (%5)	-5,760	-5,550	-5,392	-5,211	-5,005
MODEL 1					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1999	1999	1999	1999	1999
İkinci Kırılma	1979	1979	1979	1979	
Üçüncü Kırılma	1974	1974	1974		
Dördüncü Kırılma	2011	2011			
Beşinci Kırılma	2018				
Test İstatistiği	-24,38*	-24,38*	-24,38*	-6,706*	-3,015
Kritik Değer (%5)	-5,993	-5,831	-5,691	-5,518	-5,359
Model 2					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	1999	1999	1999	1999	1999
İkinci Kırılma	1989	1989	1989	1989	
Üçüncü Kırılma	2014	2014	2014		
Dördüncü Kırılma	1980	1980			
Beşinci Kırılma	2007				
Test İstatistiği	-4,111	-3,508	-3,508	-3,508	-2,618
Kritik Değer (%5)	-7,288	-6,872	-6,516	-6,093	-5,558
Model 3					
	5 Yapısal K.	4 Yapısal K.	3 Yapısal K.	2 Yapısal K.	1 Yapısal K.
Birinci Kırılma	2000	2000	2000	2000	2000
İkinci Kırılma	1988	1988	1988	1988	
Üçüncü Kırılma	1980	1980	1980		
Dördüncü Kırılma	1975	1975			
Beşinci Kırılma	2016				
Test İstatistiği	-19,53*	-19,53*	-19,53*	-19,53*	-2,987
Kritik Değer (%5)	-8,129	-7,636	-7,145	-6,657	-6,055

*Eşbütünleşik

Tablo 5. Maki Eşbütünleşme Testi Sonuçları (Kişi Başına Gelir, İhracat ve İthalat)

Tablo 5’te görüldüğü gibi Model 2 dışındaki tüm spesifikasyonlarda eşbütünleşme ilişkisi saptanmıştır. Bu çerçevede üç değişkenin uzun dönemde birlikte hareket ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Değişkenler arasındaki eşbütünleşme ilişkisinin belirlenmesinin ardından analizin bu aşamasında uzun dönem katsayılarının tahmini yapılmıştır. Parametre tahmininde FMOLS yöntemi uygulanmıştır. Öncelikle kişi başına gelir-ihracat ilişkisi ele alınmıştır. Tablo 3’teki beş kırılmalı Model 3’te belirlenen kırılma tarihleri FMOLS modeline kukla değişken olarak eklenmiş ve tahmin sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Bağımlı Değişken: Kişi Başına Gelir			
Değişkenler	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Sabit	-2,880952	-4,651075	0,0000
İhracat	0,619873	9,146492	0,0000
D1	0,160712	1,987294	0,0529
D2	0,086075	1,158010	0,2528
D3	-0,083459	-1,185516	0,2419
D4	-0,082262	-1,140156	0,2601
D5	-0,211362	-3,265839	0,0021
Bağımlı Değişken: İhracat			
Değişkenler	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Sabit	5,608375	15.51969	0,0000
Kişi Başına Gelir	1,263730	9,828752	0,0000
D1	-0,147019	-1,303615	0,1989
D2	0,055074	0,548859	0,5858
D3	0,181780	2,022905	0,0489
D4	0,150646	1,640263	0,1078
D5	0,404060	5,693211	0,0000

Tablo 6. Uzun Dönem Parametre Tahmin Sonuçları (Kişi Başına Gelir-İhracat)

Tablo 6’nın ilk bölümünde kişi başına gelir bağımlı değişken, ihracat bağımsız değişken olarak ele alınmıştır. İhracat parametresi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Logaritmik model kurulduğu için parametreler esneklik olarak ele alınabilir. İhracattaki %1’lik artış, kişi başına geliri %0,62 arttırmaktadır. Türkiye ekonomisi için ihracata dayalı büyüme hipotezinin geçerli olduğu görülmektedir. Bu çıkarım bir ara sonuç olarak değerlendirilebilir. Ayrıca 1983 yılındaki kırılma istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. İkinci aşamada ihracat bağımlı değişken olarak alınmıştır. Kişi başına gelir parametresi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Kişi başına gelirdeki %1’lik artış, ihracatı %1,26 arttırmaktadır. Türkiye ekonomisi için büyümeye dayalı ihracat hipotezi geçerli bulunmuştur. Bu çıkarım da bir ara sonuç olarak dikkate alınabilir. Ayrıca 1977 ve 1983 yıllarındaki yapısal kırılmalar istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Uzun dönem parametre tahminlerinin ikinci aşamasında kişi başına gelir ile ithalat arasındaki ilişki ele alınmıştır. Tablo 4’teki Model 3 çerçevesinde elde edilen kırılma tarihleri modele kukla değişken olarak ilave edilmiştir. Bu çerçevede kurulan FMOLS model sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Bağımlı Değişken: Kişi Başına Gelir			
Değişkenler	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Sabit	-2,506660	-3,138857	0,0030
İthalat	0,569440	6,723091	0,0000
D1	-0,015243	-0,222356	0,8250
D2	0,039027	0,647764	0,5204
D3	0,024756	0,347632	0,7297
D4	0,080524	0,970384	0,3369
D5	-0,093106	-1,264801	0,2123
Bağımlı Değişken: İthalat			
Değişkenler	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Sabit	6,183844	12,72658	0,0000
Kişi Başına Gelir	1,121722	6,644540	0,0000
D1	0,161250	1,755986	0,0857
D2	0,162408	1,969227	0,0550
D3	0,191727	1,969570	0,0549
D4	-0,013527	-0,112664	0,9108
D5	0,211703	2,127647	0,0388

Tablo 7. Uzun Dönem Parametre Tahmin Sonuçları (Kişi Başına Gelir-İhracat)

Tablo 7’nin ilk bölümünde kişi başına gelir bağımlı, ithalat bağımsız değişken olarak alınmıştır. İthalat parametresi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu bağlamda bir ara sonuç olarak Türkiye için ithalata dayalı büyüme hipotezinin geçerli olduğu söylenebilir. İthalattaki %1’lik artış, kişi başına geliri %0,57 arttırmaktadır. Ancak kırılma tarihleri istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur. Tablo 7’nin ikinci bölümünde ise ithalat bağımlı değişken olarak alınmıştır. Kişi başına gelir değişkeni istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bir başka ifadeyle büyümeye dayalı ithalat hipotezi geçerli bulunmuştur. İthalattaki %1’lik artış, kişi başına geliri %1,12 arttırmaktadır. Ayrıca 1986 yılındaki yapısal kırılma istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Uzun dönem parametre tahminlerinin son aşamasında üç değişken bir arada modellenmiştir. Tablo 5’teki Model 3’te yer alan kırılma tarihleri FMOLS modeline kukla değişken olarak eklenmiş ve parametre tahmin sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Bağımlı Değişken: Kişi Başına Gelir			
Değişkenler	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Sabit	-3,197738	-8,269387	0,0000
İhracat	-0,031493	-0,253794	0,8008
İthalat	0,675074	5,982091	0,0000
D1	0,056788	1,709496	0,0942
D2	0,003564	0,113553	0,9101
D3	-0,225414	-4,829127	0,0000
D4	0,095511	2,784671	0,0078
D5	-0,101030	-3,975105	0,0003
Bağımlı Değişken: İhracat			
Değişkenler	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Sabit	1,173163	1,993833	0,0523
Kişi Başına Gelir	0,013176	0,097477	0,9228

İthalat	0,849582	8,689611	0,0000
D1	0,103414	3,332840	0,0017
D2	0,089040	2,981126	0,0046
D3	0,295481	6,794826	0,0000
D4	-0,076278	-2,042916	0,0469
D5	0,070431	2,552209	0,0142
Bağımlı Değişken: İthalat			
	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Sabit	1,514962	3,584186	0,0008
Kişi Başına Gelir	0,530567	6,341559	0,0000
İhracat	0,692602	10,40800	0,0000
D1	-0,061170	-2,340378	0,0238
D2	-0,030141	-1,209054	0,2330
D3	-0,058132	-1,315595	0,1950
D4	0,022268	0,756436	0,4533
D5	0,022007	0,999840	0,3227

Tablo 8. Uzun Dönem Parametre Tahmin Sonuçları (Kişi Başına Gelir-İhracat-İthalat)

Tablo 8’in ilk bölümünde öncelikle kişi başına gelir bağımlı değişken olarak alınmıştır. Tablodan görüldüğü gibi ihracat değişkenine ilişkin parametre istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur. Elde edilen bu bulgu, Tablo 6’da ifade edilen ara sonuçla uyumsuzdur. İthalat değişkeni modele eklenince ihracat parametresi anlamsız hale gelmiştir. Bu bağlamda ihracatın ithalattan etkilendiği söylenebilir. İthalat parametresi ise istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Tablo 7’de elde edilen ithalata dayalı büyüme hipotezine yönelik ara sonuç doğrulanmıştır. İthalattaki %1’lik artış, kişi başına geliri %0,68 düzeyinde arttırmaktadır. Ayrıca 1975, 1980 ve 2016 yıllarındaki yapısal kırılmalar istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. 1980 yılındaki kırılmanın etkisi negatifken, 1975 ve 2016 yıllarına ilişkin kırılmalar pozitif bulunmuştur. Tablonun ikinci bölümünde ihracat bağımlı değişken olarak ele alınmıştır. Kişi başına gelir değişkenine ilişkin parametre istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu da Tablo 6’da elde edilen ara sonuçla çelişmektedir. İthalat değişkeni modele eklenince büyümeye dayalı ihracat hipotezi geçersiz hale gelmiştir. İthalat değişkeni parametresi ise istatistiksel olarak anlamlıdır. Bir başka ifadeyle ithalata dayalı ihracat hipotezi geçerlidir. İthalattaki %1’lik artış, ihracatı %0,85 arttırmaktadır. Ayrıca modele dâhil edilen tüm yapısal kırılmalar istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Tablo 8’in son bölümünde ise ithalat değişkeni bağımlı değişken olarak alınmıştır. Kişi başına gelir ve ihracat değişkenlerine ilişkin parametrelerin her ikisi de istatistiksel olarak anlamlıdır. Büyümeye dayalı ithalat ve ihracata dayalı ithalat hipotezleri doğrulanmıştır. Kişi başına gelirdeki %1’lik artış ithalatı %0,53, ihracattaki %1’lik artış ithalatı %0,69 arttırmaktadır. Ayrıca 1980 yılındaki yapısal kırılma istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Çalışma çerçevesinde elde edilen eşbütünleşme ilişkisinin geçerli olabilmesi için hata düzeltme modelinin çalışması önem arz etmektedir. Bu bağlamda tüm modeller için kısa dönem analizi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 9’da sunulmuştur.

Kişi Başına Gelir ve İhracat			
Bağımlı Değişken: Kişi Başına Gelir			
Değişken	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Hata Düzeltme Terimi	-0,268848	-4,194580	0,0001
Bağımlı Değişken: İhracat			
Değişken	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Hata Düzeltme Terimi	-0,045946	-4,540156	0,0001
$\Delta Kişi Başına Gelir$	0,232669	2,043215	0,0464
Kişi Başına Gelir ve İthalat			
Bağımlı Değişken: Kişi Başına Gelir			
Değişken	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Hata Düzeltme Terimi	-0,250619	-3,174079	0,0028
$\Delta İTHALAT$	0,475183	5,712082	0,0000
Bağımlı Değişken: İthalat			
Değişken	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Hata Düzeltme Terimi	-0,113148	-3,826895	0,0004
$\Delta Kişi Başına Gelir$	0,753662	5,542032	0,0000
Kişi Başına Gelir, İhracat ve İthalat			
Bağımlı Değişken: Kişi Başına Gelir			
Değişken	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Hata Düzeltme Terimi	-0,620902	-4,951440	0,0000
$\Delta İHRACAT$	-0,050823	-0,364481	0,7174
$\Delta İTHALAT$	0,597764	6,002565	0,0000
Bağımlı Değişken: İhracat			
Değişken	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Hata Düzeltme Terimi	-0,368587	-5,281378	0,0000
$\Delta Kişi Başına Gelir$	-0,002821	-0,024362	0,9807
$\Delta İTHALAT$	0,427570	4,988226	0,0000
Bağımlı Değişken: İthalat			
Değişken	Katsayı	t İstatistiği	Olasılık
Hata Düzeltme Terimi	-0,888771	-11,20427	0,0000

Tablo 9. Kısa Dönem Analiz Sonuçları

Tablo 9’da görüldüğü gibi tüm modeller için hesaplanan hata düzeltme terimi parametreleri negatif ve istatistiksel olarak anlamlıdır. Hata düzeltme modelleri çalışmaktadır. Bir başka ifadeyle kısa dönemde meydana gelen sapmalar uzun dönemde giderilerek tekrar denge ilişkisi sağlanmaktadır. Bu bağlamda değişkenler arasındaki eşbütünleşme ilişkisinin varlığı doğrulanmıştır.

Çalışmadan elde edilen tüm sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki gibi bir sonuç tablosu hazırlanabilir.

İhracata Dayalı Büyüme	Geçersiz
İthalata Dayalı Büyüme	Geçerli
Büyümeye Dayalı İhracat	Geçersiz
Büyümeye Dayalı İthalat	Geçerli
İhracata Dayalı İthalat	Geçerli
İthalata Dayalı İhracat	Geçerli

Tablo 10. Çalışma Sonuçları Özeti

Sonuç

Bu çalışmada Türkiye ekonomisi için dış ticaret ile kişi başına gelir arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Bu bağlamda üç farklı model kurulmuş ve yapısal kırılmaları dikkate alan ekonometrik yöntemler uygulanmıştır. Öncelikle kişi başına gelir ile ihracat arasındaki eşbütünleşme ilişkisi incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre ihracata dayalı büyüme ve büyümeye dayalı ihracat hipotezleri geçerli bulunmuştur. İkinci modelde ithalat ile kişi başına gelir arasındaki ilişki ele alınmıştır. Bu çerçevede ithalata dayalı büyüme ve büyümeye dayalı ithalat hipotezleri doğrulanmıştır. Çalışmanın son aşamasında ise üç değişken bir arada modellenmiştir. İlk kurulan modelde doğrulananan ihracata dayalı büyüme hipotezi, ithalat değişkeni analize dâhil edildiğinde geçerliliğini yitirmiştir. Bu bağlamda Türkiye’de ihracata dayalı büyüme süreçlerinin ithalattan kaynaklandığı ifade edilebilir. Nitekim son modelden elde edilen bulgulara göre ihracata dayalı ithalat ve ithalata dayalı ihracat hipotezleri de çalışmaktadır.

Çalışmanın sonuçları birlikte değerlendirildiğinde Türkiye’de ihracata dayalı büyüme hipotezi doğrulanamamıştır. Elde edilen sonuç, Kardaşlar (2022) çalışması ile uyumlu, Kotil ve Konur (2010) çalışması ile uyumsuzdur. Bu sonuç çeşitli biçimlerde ele alınabilir. Yüksek teknolojiли ürünlerin ihracat içindeki payının düşük olması, tarımsal ürün ihracatının ağırlıklı bir yapıda olması gibi yapısal nedenlerle ihracata dayalı büyümenin mekanizmasının çalışmadığı söylenebilir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre büyümeye dayalı ihracat hipotezi de geçerli değildir. Bu çerçevede büyümenin ihracatı uyaracağı yapısal dönüşümlerin gerçekleştirilmediği ifade edilebilir. İktisadi büyümenin ihracatı arttırması; ölçek ekonomisinin oluşumu, yeni üretim tekniklerinin gelişimi, üretkenlik artışları, yatırım malları ve ara malların üretimine yatırım yapılması gibi kanallarla gerçekleşebilir. Üç değişkenin bir arada ele alındığı modelden elde edilen diğer bir bulgu, ithalata dayalı büyüme hipotezinin doğrulanmış olmasıdır. Bu sonuç, Acet vd. (2016) çalışması ile uyumludur. İthalata dayalı büyüme sürecinin büyük ölçüde girdi ithalatından kaynaklandığı söylenebilir. İthal girdi kullanılarak sağlanan üretim artışları, ekonomik büyümeyi olumlu etkilemektedir. Ayrıca büyümeye dayalı ithalat hipotezinin de işlediği saptanmıştır. Büyümeye dayalı ithalat olgusunun iki farklı mekanizma ile gerçekleştiği ifade edilebilir. Öncelikle iktisadi büyüme ile birlikte toplam talep düzeyi artmakta ve bu artışın bir kısmı ithal tüketim mallarına yönelmektedir. İkinci mekanizma olarak, üretim artışı çerçevesinde girdi ithalatı yükselmektedir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde ihracata dayalı büyüme sürecinin gerçekleşmesi için ihracat yapan sektörlerde yapısal değişim önem arz etmektedir. Özellikle yüksek teknolojiли ürünler ile ara ve yatırım malları üretimini arttıracak iktisat politikalarına ağırlık verilmelidir. Bu çerçevede ar-ge yatırımlarına yönelmek, sanayi yatırımlarını desteklemek, bağ etkisi yüksek sektörleri hedeflemek gibi politikalar önem arz etmektedir. Fiyat rekabetinin dışında diğer üstünlükler üzerinden rekabet avantajları geliştirilmesi, dış ticaret hadleri açısından önemlidir. İthalata dayalı büyüme hipotezinin geçerli bulunması, ithal edilen girdilerin bir kısmının

yurtiçinde üretilmesi için bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Bu mekanizma üzerinden üretim ve ihracat yapan sektörlerin üretim maliyetleri aşağı çekilebilir. Ayrıca döviz kuru başta olmak üzere makroekonomik istikrarın sağlanmasının dış ticaret verimliliği üzerinde olumlu etki yapacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKLAR

- ACET, H., ERDOĞAN, S & KÖKSAL, M. (2016), İthalat, ihracat ve büyüme arasındaki nedensellik ilişkisi: Türkiye uygulaması, *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(31), 145-161.
- AYDIN, A. (2024), *Yapısal kırılmaları dikkate alan güncel ekonometrik teknikler: Kırılgan beşli ülkelerde ihracata ve ithalata dayalı büyüme hipotezinin sınanması*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- BALASSA, B. (1978), Exports and economic growth: Further evidence, *Journal of Development Economics*, 5, 181-189.
- BARRO, R.J. & SALA-I MARTIN, X. (1995), *Economic growth*, McGraw-Hill, Inc. U.S.A.
- BATIZ, R.L. & ROMER, P. (1991), Economic integration and endogenous growth, *Quarterly Journal of Economics*, 106 (2), 531 – 556.
- BHAGWATI, J. (1978), *Anatomy and consequences of exchange control regimes, liberalization attempts and consequences*. Cambridge, MA: Ballinger.
- BORATAV, K. (2015), *Türkiye iktisat tarihi*, İmge Kitabevi, Ankara.
- ÇAVDAR, T. (2004), *Türkiye’nin demokrasi tarihi (1950’den günümüze)*, Ankara, İmge Kitabevi Yayınları.
- DICKEY, D. A. & FULLER, W. A. (1979), Distribution of the estimators for autoregressive time series with a unit root. *Journal of the American Statistical Association*, 74(366), 427-431.
- DICKEY, D.A. & FULLER, W.A.(1981), Likelihood ratio statistics for autoregressive time series with a unit root. *Econometrica*, 49(4), ss.1057 1072.
- ENGLE, R.F. & GRANGER, C.W.J. (1987), Cointegration and error correction: representation, estimation and testing, *Econometrica*, 55/2, 251-276.
- ERDOĞAN, S. (2006), Türkiye'nin ihracat yapısındaki değişme ve büyüme ilişkisi: koentegrasyon ve nedensellik testi uygulaması, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2006(1), 30-39, Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kmusekad/issue/10227/125766>
- FEDER, G. (1982), On export and economic growth, *Journal of Development Economics*, 12 (1-2), 59 - 73.
- GREGORY, A.W. & HANSEN, B.E. (1996), Residual-based tests for cointegration in models with regime shifts, *Journal of Econometrics*, 70/1, 99-126.
- HATEMI-J, A. (2008), Tests for cointegration with two unknown regime shifts with an application to financial market integration, *Empirical Economics*, 35/3, 497-505.

- İŞCAN, İ.H. & DEMİREL, T. (2020), *The relationship of economic growth, export and import in Turkey: A cointegration analysis*, Eskisehir International Conference on Economics (September 10-12, 2020) Sempozyumunda Sunulan Bildiri, Eskisehir Osmangazi University, Eskisehir.
- JOHANSEN, S. (1988), Statistical analysis of cointegrating vectors, *Journal of Economic Dynamics and Control*, 12, 231-254.
- KAPETANIOS, G. (2005). Unit-root testing against the alternative hypothesis of up to m structural breaks. *Journal of Time Series Analysis*, 26(1), 123-133.
- KARDAŞLAR, A. (2022), Türkiye’de ihracata dayalı büyüme hipotezi geçerliliğinin yeniden incelenmesi, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 29(3), 443-461, DOI: 10.18657/yonveek.1061941
- KOTİL, H. & KONUR, F. (2010), The relationship between growth and foreign trade in Turkey: A Granger causality approach (1989-2007), *Middle Eastern Finance And Economics* 1(6), 32-40.
- KRUEGER, A.O. (1978), *Foreign trade regimes and economic deveelopment, liberalization attempts and consequences*, National Bureau of Economic Research, New York
- KRUGMAN, P.R., 1984 *Import Protection as export promotion*. In H. Kierzkowski (ed.), *Monopolistic Competition in International Trade*, pp. 180 – 93, Oxford, Oxford University Press.
- KURT, S. & TERZİ, H. (2007), İmalat sanayi dış ticareti verimlilik ve ekonomik büyüme ilişkisi, *Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(1), 25-46
- KWIATKOWSKI, D., PHILLIPS, P. C. B., SCHMIDT, P. & SHIN, Y. (1992). Testing the null hypothesis of stationarity against the alternative of a unit root, *Journal of Econometrics*, 54, 159-178.
- LEE, J. & STRAZICICH, M.C. (2003), Minimum lagrange multiplier unit root test with two structural breaks. *The Review of Economics and Statistics* 85(4), 1082-1089.
- LEE, J. & STRAZICICH, M.C. (2004), Minimum lagrange multiplier unit root tests with one structural break, *Appalachian State University Working Papers*, 4/17, 1-15.
- LUMSDAINE, R. L. & PAPELL, D. H. (1997), Multiple trend breaks and the unit root hypothesis. *The Review of Economics and Statistics*. 79: 212-218.
- MAKI, D. (2012), Tests for cointegration allowing for an unknown number of breaks, *Economic Modelling*, 29/5, 2011-2015.
- NARAYAN, P.K. & POPP, S. (2010), A new unit root test with two structural breaks in level and slope at unknown time. *Journal of Applied Statistics*, 37(9), 1425-1438.
- NELSON, C. & PLOSSER, C. (1982), Trends and random walks in macroeconomic time series: Some evidence and implications. *Journal of Monetary Economics*, (10), 139-169.
- ÖZATAY, F. (2019), *Finansal krizler ve Türkiye*, İstanbul, Doğan Kitap.
- ÖZTÜRK, İ. & ACARAVCI, A. (2010), Testing the export-led growth hypothesis: Empirical evidence from Turkey, *The Journal of Developing Areas*, 44(1): 245-254.
- PATTERSON, K. (2000), *An introduction to applied econometrics: A time series approach*, New York, Palgrave.

PERRON, P. (1989). The great crash, the oil price shock, and the unit root hypothesis. *Econometrica* 57:1361-1401.

PERRON, P. (1997). Further evidence on breaking trend functions in macroeconomic variables, *Journal of Econometrics*, 80(2), pp.355-385.

PHILLIPS, P.C.B & PERRON, P. (1988). Testing for a unit root in time series regression. *Biometrika*, 75(2), ss.335 346.

SCHMIDT, P. & PHILLIPS, P.C.B. (1992). LM tests for a unit root in the presence of deterministic trends. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 54(3), 257-287.

TUNCER, İ. (2002), Türkiye’de ihracat, ithalat ve büyüme: Toda-Yamamoto yöntemiyle Granger nedensellik analizleri (1980-2000), *Çukurova Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(9): 89-107.

ZIVOT, E. & ANDREWS, D. (1992), Further evidence on the great crash, the oil-price shock and the unit-root hypothesis. *Journal of Business Economic Statistics*. 10(3): 251-270.

Fascism in Britain: Political Life of Oswald Mosley

Alihan LİMONCUOĞLU*

Abstract

Oswald Mosley is still today one of the most debated politicians in the history of Britain. Mosley was one of the most prominent figures of politics in Britain during the interbellum era. His changing of parties and finally founding and running the New Party and the British Union of Fascists have turned him into a persona non grata in the aftermath of the second World war. However, today his legacy is still debated and there are conflicting conclusions. In this article his political life through textual analysis using written sources has been analyzed.

Keywords: Mosley, Fascism, Britain, England, Paneuropeanism

Britanya'da Faşizm: Oswald Mosley'in Siyasi Hayatı

Öz

Oswald Mosley bugün hala Britanya tarihinin en tartışmalı siyasi figürlerinden biridir. Mosley, iki dünya savaşı arası dönemde İngiltere'deki siyasetin en önemli isimlerinden biriydi. Parti değiştirmesi ve sonunda İngiliz Faşistler Birliği'ni kurup yönetmesi, onu İkinci Dünya Savaşı sonrasında istenmeyen adama dönüştürmüştür. Bugün de tartışmalı mirası ve hakkında bilinmeyenler hala Avrupa'da önemli bir gündem maddesi olarak görülmektedir. Bu makalede Mosley'in siyasi yaşamı yazılı kaynak üzerinde yapılan metin inceleme üzerinden anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mosley, Faşizm, Britanya, İngiltere, Panavrupacılık

Introduction

Oswald Mosley was one of the most controversial figures in 20th-century British politics. His life trajectory—from an upper-class aristocratic upbringing to his leadership of the British Union of Fascists (BUF)—is emblematic of the political upheaval that characterized Europe during the interwar years. While Mosley's early career showed exceptional promise within the British establishment, his later disillusionment with the political establishment of Britain which ended with his turn to fascism and the creation of a far-right political movement made him a polarizing figure whose legacy remains much debated. This article explores the life of Oswald Mosley, his political ideology, his rise and fall in the political sphere, and the long-term implications of his fascist ideology for Britain and Europe.

Özgün Araştırma Makalesi (Original Research Article)

Geliş/Received: 14.02.2025

Kabul/Accepted: 07.03.2025

* Asst. Prof. Dr., Marmara University, İstanbul, Türkiye. E-mail: alihanlimoncuoglu@marmara.edu.tr

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6424-611X>

Early Life and Education

Oswald Ernald Mosley was born on November 16, 1896, in London, to Sir Oswald Mosley, 4th Baronet, and Lady Mary, daughter of a prominent well-known family with deep ties to the British aristocracy and upper classes. Mosley's family was part of the established elite, a class that had significant influence on both British politics and society. His father, a Conservative Member of Parliament, was a landowner who upheld traditional values, while his mother came from a background of wealth and high status but compared to his father was apolitical. Mosley's privileged background, coupled with his family's political connections, positioned him in close proximity to the heart of British political life. (Howell, 2015, p.35)

Mosley was educated at Eton, one of the most prestigious schools in Britain, and then at the University of Oxford. However, despite his elite schooling, Mosley struggled to find success academically. He was an indifferent student, and his time at Oxford was marked by frustration and disillusionment. He did not graduate, leaving Oxford without a degree to join the army during World War I. Serving as an officer in the 16th (Public Schools) Battalion of the London Regiment, Mosley's experiences during the war proved exceptionally formative. The brutal realities of the trenches, combined with the widespread disillusionment that followed, led him to question the legitimacy of the British establishment and its handling of national affairs. It must be noted that this was a common theme for many soldiers returning home after WWI.

The Impact of World War I

It is undeniably that the trauma of World War I had a profound effect on Mosley's political outlook. The war not only left him physically scarred but also catalyzed his skepticism of the traditional political structures in Britain. Like many other veterans of the war, Mosley found himself at odds with the pre-war political elite that had led the country into such devastating conflict. As the post-war years brought widespread economic hardship and social unrest, Mosley grew increasingly critical of both the Conservative and Labour parties for their failure to address the nation's ills. (Mosley, 2019, p.50)

In 1918, Mosley entered politics by becoming the Conservative candidate for Harrow in the House of Commons, winning a seat in the general election. He campaigned hard and was generally well liked in the constituency. Even though his victory marked the start of his political career, it was clear that Mosley was not content to simply adhere to party orthodoxy. His growing dissatisfaction with the mainstream political system led him to seek more radical solutions, ones that would address the underlying economic and social crises facing Britain. (Howell, 2015, p.120)

From the Conservative Party to Radicalism

After briefly serving as a Conservative MP, Mosley began to grow increasingly disillusioned with the conservative establishment. In 1924, he was appointed as the Chancellor of the Duchy of Lancaster, a post in Stanley Baldwin's Conservative government. Mosley's time in office was brief, and he soon grew frustrated with the Conservative leadership's unwillingness to enact more substantial reforms. (Mosley, 2019, p.67) He was particularly critical of their handling of the economic crisis, which had been exacerbated by the aftermath of the war and the global depression. Mosley believed that Britain needed a more radical approach to economic reform—one that would radically overhaul the system to meet the needs of the people.

Mosley's dissatisfaction with the Conservative Party reached its peak when he resigned in 1920 to pursue an independent political path. He won two elections in 1922 and 1923 as an

independent. In 1924 he joined the Labour Party, however his disillusionment with parliamentary politics led him to embrace more extreme political ideologies. As a final attempt he produced the Mosley Memorandum calling for a more state controlled economy and an extensive public works program to raise employment and improve the economy. Although his ideas gained support from some parts of the society it was rejected by the Labor Party leadership. As a result, Mosley resigned from Labor and then founded the New Party and used it as a platform to promote the ideas presented in his memorandum. Over the next few years, he became fascinated with European fascism, particularly with the successes of Mussolini in Italy and the growing movement of authoritarian and nationalist politics sweeping across the continent. This would set the stage for the creation of his own political movement.

Rise of Extreme Right in Europe

During the interwar years extreme right movements have risen greatly in Europe. Starting from Mussolini's rise to power in 1922, extreme right have gained momentum and by the year 1939 many big nations in Europe such as Germany, Hungary and Spain were ruled by extreme right-wing movements whereas many countries like Norway, Belgium and Poland had strong extreme right-wing movements. (Taylor,2001, p.146)

In order for an ideology to be described as fascist, its ideology must prioritize the existence and interests of the state above all else. In this respect, it should also include populism and aim to ensure the welfare of all members of the nation, not just the rich or workers. In order to achieve this goal, implementing measures such as applying strict state control over the economy, ensuring that workers' wages are sufficient, preventing arbitrary dismissals, and applying price control to prevent the cost of living are among the policies of fascism. Fascism aims to eliminate the contradictions between classes. In this direction, corporative unions are established by the state and an agreement is reached between the employee and the employer. The needs of the poor and middle class in society are met by the state.

Britain was no exception as Fascism and ideologies similar to fascism started become more popular with each day. However, as an idea fascism tends to rely on a strong leader and it did not emerge before 1930s.

The Birth of the British Union of Fascists

In 1932, Mosley founded the British Union of Fascists (BUF). The BUF was heavily influenced by Mussolini's Italian Fascists and the rise of National Socialism in Germany under Adolf Hitler. Mosley sought to bring a similar form of authoritarian governance to Britain, one that rejected liberal democracy and embraced a corporatist state—a system in which the economy would be controlled by state-run corporations representing various sectors of society, from business to labor.

At the heart of Mosley's ideology was the belief that Britain needed a strong, centralized government that could tackle the economic issues of the time—issues such as unemployment, poverty, and class division. His platform was rooted in nationalism, statism, anti-communism, and anti-liberalism, and he called for a total overhaul of British society. He sought the found a third position platform. The BUF rejected the existing party system and sought to create a "new order" that would restore Britain to its former greatness.

One of the BUF's most distinctive features was its paramilitary wing, known as the Blackshirts. Modeled after the fascist groups in Italy and Germany, the Blackshirts were tasked with protecting

party rallies and engaging in street confrontations with political opponents, including communists and left-wing groups. The Blackshirts were organized by groups that predated the founding of The British Union of Fascists and have also clashed with other right-wing groups. The BUF attracted a wide range of supporters, particularly among the working class, many of whom were disillusioned with both the Labour Party and the established political elites. Mosley's rhetoric, which promised a radical transformation of Britain's political and economic systems, resonated with those who felt abandoned by the establishment. (Pugh, 2006, p.124)

The Rise of Fascism in Britain

In the early 1930s, Mosley and the BUF were able to gain a small but increasingly growing following. The Great Depression, which began in 1929, led to mass unemployment, social instability, and a deep sense of disillusionment with traditional political parties. As the public became more hopeless the belief in establishment parties also faltered. In this atmosphere of crisis, Mosley's call for strong, decisive leadership and his promises of a new economic order found a receptive audience among a significant portion of the population. (Charmley, 2008, p.89)

The BUF's rallies, which featured large crowds, military-style displays, and Mosley's fiery speeches, began to attract attention both in Britain and abroad. His speeches emphasized nationalism, the need for social justice, and the creation of a society based on order, discipline, and unity. Mosley's fascist vision appeared to offer a potential solution to the economic and political instability of the time. (Tikhistory, 2023, 0:28:35)

However, the BUF's rise was met with fierce resistance from various political groups. Left-wing organizations, particularly the Labour Party, vehemently opposed Mosley's brand of fascism. Trade unions, which were key supporters of the Labour movement, viewed the BUF as a direct threat to workers' rights and democracy. Mosley's alleged ties to the fascist regimes in Italy and Germany further alienated his movement from the mainstream political establishment, and his unwillingness to discredit totalitarianism or authoritarianism drew increasing hostility from both most of the press and political elites.

The Battle of Cable Street and the Decline of the BUF

One of the most significant events in the BUF's history occurred in 1936, when Mosley attempted to lead a large fascist rally through the East End of London, an area with a large Jewish population. The march was met with violent resistance from anti-fascist groups, including Jewish organizations, trade unions, and left-wing activists. The event culminated in the Battle of Cable Street, a violent confrontation between fascists and anti-fascists, in which Mosley's Blackshirts were blocked from marching by a mass of protesters. (American Mosleyite, 2024, 00:00:54) The police were forced to intervene, and the BUF's plans were thwarted.

The inability to continue the march at Cable Street was a turning point for the BUF. (BBC News, 2016, 0:00:45) The party's popularity began to wane, and its perceived aggressive tactics alienated large sections of the British public. In 1940, as Britain's involvement in World War II escalated, Mosley's sympathies for Nazi Germany and his growing ties to Hitler's regime made him increasingly suspect. The British government, fearing that Mosley might attempt to undermine the war effort or collaborate with the Axis powers, interned him and other BUF leaders without trial.

With Mosley in prison, the BUF's activities came to a halt, and the organization was effectively disbanded. After the war, Mosley's political career was effectively over. The widespread disdain

for his fascist affiliations, combined with the public's memory of his alleged collaboration with Nazi Germany, made it virtually impossible for him to return to mainstream politics.

Post-War Years and the Attempt to Revive Fascism

Despite his notoriety, Mosley remained determined to revive his political career after World War II. In the years following his release from internment in 1943, Mosley attempted to re-enter the political scene by forming new political organizations, including the Union Movement in 1948 and the British National Party in the 1950s. These groups were smaller in scale compared to the BUF, and Mosley's attempts to rebuild a fascist movement in post-war Britain were largely unsuccessful. His attempts to gain votes or gain a place in parliament were futile as he did not manage to get any meaningful votes.

The British public's memory of Mosley's fascist activities during the war, combined with the rising tide of anti-fascist sentiment in the post-war years, made it difficult for him to regain any significant political influence. He made some television appearances but was not a regular guest. He spent much of his time abroad, particularly in France and Italy, where his association with fascism was less controversial. His marriage to Diana Mitford, a woman with strong ties to Nazi Germany, where he married her, further tarnished his reputation in Britain.

Legacy and Controversy

The legacy of Oswald Mosley is one marked by extreme ideological fervor, political extremism, and an unwavering commitment to authoritarianism. While some argue that Mosley was an advocate for social justice and economic reform, his adherence to fascism and his alleged collaboration with Nazi Germany ultimately overshadowed any positive aspects of his ideology. The BUF's emphasis on violent confrontation, militarism, and its hostility toward Jews and the left left an indelible stain on Mosley's legacy. (Peter Churcher, 2024, 00:15:00)

Today, Mosley's image is often remembered as a traitor to Great Britain, a man who sought to impose foreign ideologies on his own country at a time when Britain was struggling to preserve democracy in the face of totalitarian threats. His association with fascism, particularly his admiration for Mussolini and Hitler, continues to provoke intense debate and reflection on the nature of political extremism.

Despite the failure of the BUF and the axis losing WWII discrediting of Mosley's political vision, the appeal of his ideas to certain segments of society highlights the potential for political radicalization and the fragility of democratic institutions in times of crisis. Mosley's life exists to show how ideologies, when taken to their extreme, can lead to division, violence, and the erosion of democratic principles. (Peter Churcher, 2024, 15:00:00)

Conclusion

Oswald Mosley's life and political career remain a subject of intense scrutiny and controversy. His rise from the British aristocracy to the leadership of a fascist movement, his embrace of authoritarianism, and his alleged collaborations with totalitarian and authoritarian regimes have cemented his place as one of Britain's most notorious political figures. While his ideas may have found a brief moment of resonance during a time of economic and political crisis between the two world wars, his attempts at moving Britain to fascism continues to overshadow his political ambitions. In reflecting on Mosley's life, it can be seen the turbulent times that Europe and Britain went through in the first half of the 20th century.

In many countries where extreme right-wing parties gain traction there were big radical left movements and this played a huge part in attracting masses to authoritarian politics of extreme right. In Great Britain the deeply rooted democracy did not allow both extreme ends of the political spectrum to gain electoral and popular support. Extreme ideologies on both sides of the spectrum have remained on the fringes of popular support both on the streets and the electoral polls.

References

- [American Mosleyite]. (2024, September 21). Oswald Mosley on the Battle of Cable Street. [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=8aio41V6rR0&t=1s>
- [BBC News]. (2016, October 4). The Battle of Cable Street: Britain's fight against fascism - BBC News [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=qq-uEITT5lc&t=36s>
- CHARMLEY, J. "A History of Conservative Politics since 1830." Second Edition, Kindle 2008.
- HOWELL, D. "Mosley and British Politics 1918-32: Oswald's Odyssey." Palgrave MacMillan 2015. Kindle Edition.
- MORGAN, K. "The Age of Lloyd George: The Liberal Party and British Politics, 1890-1929." Routledge, Kindle 2021. (Originally 1971.)
- MOSLEY, O. "Fascism for the Million." (Originally 1936.) Sanctuary Press Ltd 2019.
- MOSLEY, O. "My Life." Sanctuary Press Ltd 2019.
- MOSLEY, O. "The Greater Britain." Sanctuary Press Ltd 2019. Originally 1932.
- [Peter Churcher]. (2023, April 3). Oswald Mosley interview with David Frost 15th Nov. 1967 on The Frost Programme [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=oWqIExUfp4Q>
- PUGH, M. "'Hurrah for the Blackshirts!' Fascists and Fascism in Britain between the Wars." Pimlico 2006.
- SAMUELS, L. "Killing History: The False Left-Right Political Spectrum." Freeland Press 2019.
- SYKES, A. "The Rise and Fall of British Liberalism 1776-1988." Routledge 2014.
- TAYLOR, A. "English History 1914-1945." Oxford University Press 2001. Originally 1965.
- [Tikhstory]. (2023, April 3). The Rise of Oswald Mosley & British Fascism 1932-34 [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=V4ZZkPTTkrM&t=20s>
- THURLOW, R. "Fascism in Britain: From Oswald Mosley's Blackshirts to the National Front." I B Tauris & Co Ltd, 1998. ISBN: 186064337.

İZLEK AKADEMİK DERGİ

YAZIM KURALLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, İçerik ve Tanımlar

Tanımlar:

Dergi: İzlek Akademik Dergi'sini,

Derginin Sahibi: SAM Satınalmamotoru Bilgi Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.'yi,

Yayın Kurulu: SAM Satınalmamotoru Bilgi Teknolojileri ve Ticaret A.Ş. tarafından atanmış Yayın Kurulu üyelerini,

Hakem Kurulu: Alanında uzmanlaşmış, Yayın Kurulu tarafından en az beş farklı üniversiteden seçilmiş öğretim üyelerini,

Editör: Dergi sahibi tarafından atanmış doktora derecesine sahip öğretim üyesini,

Editör Yardımcıları: Dergi sahibi tarafından atanmış doktora derecesine sahip öğretim üyelerini,

Yazı Kurulu: Dergi sahibi tarafından atanmış en az lisans derecesine sahip kişileri ifade etmektedir.

Amaç ve Kapsam:

1. Amaç, İzlek Akademik Dergi'nin yayınına ilişkin esasları düzenlemektir.
2. Derginin amacı Sosyal Bilimler çerçevesinde ortak bir akademik platform oluşturmaktır. Bununla birlikte dergide kitap tanıtımı ve incelemesine de yer verebilmektir.
3. Dergiye Sosyal Bilimler çerçevesindeki konularda makale gönderilebilir.
4. Dergi, yılda iki kez (Haziran ve Aralık) yayımlanır.
5. Dergi uluslararası hakemli bir dergidir.

İçerik:

Dergiye gönderilen yazılar;

1. Alana özgü uygun araştırma, yöntem ve modeller kullanılarak hazırlanmış ve alana bir katkıda bulunabilme niteliğe sahip olmalıdır.
2. Daha önce yayınlanmış bir yazıyı değerlendiren, eleştiren, bu konuda yeni ve dikkate değer görüşleri ortaya koyan araştırma veya inceleme özelliği taşımalıdır.
3. Dergide, bir kavramın ya da teoremin tartışıldığı, eleştirildiği ya da açıklandığı türden araştırma, biyografi ve derleme makalelere, bilimsel alana katkı niteliğindeki çevirilere yer verilebilir.
4. Dergi yayım esaslarına uygun yazım ilkeleri ve formatında olmalıdır.
5. Yukarıda sıralananların yanı sıra dergide kitap tanıtımlarına ve/veya incelemelerine de yer verilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Görevler

Derginin işleyişini sağlayan kurullar:

1. Yayın Kurulu'nun Görevleri:

- a. Olağan dışı durumlar hariç yılda iki kere toplanır.
- b. Yayın Kurulu, dergiye gönderilen yazıları, biçim ve alan uygunluğu açısından inceleyerek, akademik camiada yazının uzmanlarını (tezler, yayınlar ve uzmanlık sahasını esas alarak) tespit eder, uygun hakem değerlendirmesine sunulmasını sağlar.
- c. Hakem değerlendirmelerine göre, makalenin yayınlanıp yayımlanmayacağına karar vererek, hakemden kabul alan makalelerin yayın sıralamasını yapar.
- ç. Özel sayı çıkarılmasına salt çoğunlukla karar verir.

2. Hakem Kurulu:

Hakemler, gönderilen yazıları yöntem, içerik ve özgünlük açısından inceleyerek, yayına uygun olup olmadığına karar verir. Makalelerin konusuna göre her sayıda değişiklik gösterebilir.

3. Editör:

- a. Yayın Kurulu üyeleri arasındaki koordinasyonu sağlar.
- b. Dergiye gelen yazıların ön değerlendirmesini yapabilmek için özel dönemler hariç Yayın Kurulu'nu yılda iki kez toplantıya çağırır.

c. Yayın Kurulu adına editoryal sorumluluk alır.

ç. Göreviyle ilgili olağan dışı durumlarda, çalışmaların aksamaması için yardımcılarından birini yetkilendirir.

4. Editör Yardımcıları:

Yayın Kurulu üyeleri arasındaki koordinasyonun sağlanması, yazıların hakem sürecinin takip edilmesi, hakemlerin raporlarının değerlendirilmesi konularında editöre yardımcı olur.

5. Yazı Kurulu:

a. Teknik konularda ve yazıların takibinde editöre yardımcı olur.

b. Dergiye gönderilen yazıların düzeltmelerini yapar ve dergiyi basıma hazır hale getirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Değerlendirme

1. Dergi Yayın Kurulu tarafından biçim ve alanlar açısından uygun bulunan yazılar değerlendirme yapılması için konunun uzmanı en az iki hakeme gönderilir. Hakem değerlendirmelerinin ikisi de olumlu ise çalışma yayına kabul edilir. Biri olumlu, diğeri olumsuz ise makale üçüncü bir hakeme gönderilir. Yayınlanması için düzeltilmesine karar verilen yazıların, yazarları tarafından en geç (posta süresi dâhil) 20 gün içerisinde teslim edilmesi gereklidir. Düzeltilmiş metin, Dergi Yayın Kurulu'nun gerek gördüğü durumlarda, değişiklikleri isteyen hakemlere tekrar gönderilir.

2. Gönderilen yazılar en az iki alan uzmanının "yayınlanabilir" onayından sonra, Yayın Kurulu'nun son kararı ile yayımlanır. Yazarlar, hakem ve Yayın Kurulunun eleştirisi, değerlendirme ve düzeltmelerini dikkate almak durumundadır. Katılmadığı hususlar olması durumunda, yazar bunları gerekçeleri ile ayrı bir sayfada bildirme hakkına sahiptir.

3. Hakem oluru alan makaleler, Yayın Kurulu tarafından derginin konu içeriği esas olmak üzere, hakem raporlarının tamamlanma tarihlerine göre sıraya konarak yayımlanır.

4. Dergiye gönderilen yazılar yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez.

5. Kabul edilmeyen makalelerin yazarlarına e-posta yoluyla bilgi verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kurallar

Dergide yer alacak makaleler, aşağıdaki maddelerde yer alan kuralları taşıyor olmalıdır:

1. Dergi, "Uluslararası Hakemli Dergi" statüsüne uygun, Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki sayı olarak yayımlanmaktadır. Gerekli hallerde Yayın Kurulu'nun salt çoğunluğuyla Özel Sayı olarak da yayımlanabilir.

2. Dergiye gönderilen makaleler daha önce başka bir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

3. Dergiye yayımlanmak için gönderilen yazılar:

a. Özgün Araştırma Makalesi: Bilime yenilik getiren, daha önceki tezleri çürüten veya yeni bir bakış açısı getiren, yeni belgeler ortaya koyan çalışma,

b. Derleme Makale: Tartışmalı veya muğlak halde olan bir konuda, bütün bibliyografyayı tenkit ederek bir sonuca bağlayan çalışma,

c. Kitap Tanıtımı: Dergi, kendi yayım alanlarıyla ilgili güncel ve yeni yayımlanmış kitapların tanıtımına ilişkin çalışma,

ç. Kitap İncelemesi: Dergi, kendi yayım alanlarıyla ilgili güncel ve yeni yayımlanmış kitapların incelemesine yönelik çalışmalara açıktır.

d. Tüm eserlerin yayımlanıp, yayımlanmayacağına yayın kurulu karar verecektir.

4. Dergide yayımlanan yazıların, telif hakkı dergiye aittir. Yazar, dergide yayımlanmasına onay verilen yazısının her türlü telif hakkını devretmiş olduğunu kabul eder. Dergimize gönderilen makaleler için ücret ödenmez. Yazı kurulu, telif hakkı karşılığında yazarlarına üç adet dergi gönderir. Yayımlanmış yazının başka bir yayımda tekrar yayımlanması derginin iznine bağlıdır. Dergimizde makale işleme ücreti (APCs) bulunmamaktadır.

5. Dergiye gönderilen tercüme edilmiş yazılar için, yazının sahibinin yayın izni ve metnin orijinali gereklidir. Ayrıca tercüme çalışmaları da telif çalışmaları gibi hakem onayına gönderilir.

6. Dergide yayımlanan makalelerdeki görüşler, yazarlarının şahsi görüşleri olup; İzlek Akademik Dergi'nin ve dergi kurullarının resmi görüşleri niteliğini taşımaz.

7. Yazardan düzeltme istenmesi durumunda, düzeltinin en geç 20 gün içinde yapılarak, Yayın Kurulu'na ulaştırılması gerekmektedir.

8. Yazarlar unvanlarını, görev yaptıkları kurumları, haberleşme adresleri ile telefon numaralarını ve elektronik posta adreslerini mutlaka bildirmelidir.

9. Yayımlanacak makalelerde esasa ilişkin olmayan düzeltmeler Yazı Kurulunca yapılabilir.

10. Yazar/lar, makalelerini en geç hakemlere gönderilmeden önce geri çekebilir. Yazar/ların, hakem süreci başlatılmış makaleyi geri çekmek istemeleri halinde, ilgili makale için o ana kadar yapılan hakem değerlendirme masrafları kendilerinden nakdi olarak talep edilir.

11. Dergiye gönderilen makaleler intihal tarama aracı ile de incelenir. Bunun için iThenticate ve Turnitin yazılımı kullanılmaktadır. Yazarlar, dergimize makale gönderim işlemi sırasında iThenticate veya Turnitin raporunu sisteme yüklemek zorundadır. Raporlar editörlük tarafından değerlendirilmekte ve belli bir oranın üstünde olanlar reddedilmekte veya düzeltme istenmektedir.

Yazım Kurallarına İlişkin Esaslar:

1. Dergide, derginin içeriğiyle ilgili özgün ve bilimsel nitelik taşıyan tüm makalelere, hakem heyetinin değerlendirmeleri neticesinde yer verilmektedir.

2. Yazım dili Türkçe ve İngilizce'dir. Yazım ve noktalama ile kısaltmalarda Türk Dil Kurumu İmla Kılavuzunun en son baskısı esas alınır. Gönderilen yazılar dil ve anlatım açısından bilimsel ölçülere uygun, açık ve anlaşılır olmalıdır.

3. Yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, istisnai durumlar dışında özet ve kaynakça dâhil yaklaşık 8.000 kelimeden fazla olmamalıdır.

4. Yazı içinde kullanılan grafikler Windows ortamında açılacak bir grafik formatında, fotoğraflar da JPG formatında ve 300 piksel çözünürlüğünde gönderilmelidir. Dergiye gönderilen yazı ve grafiklerin (resim, tablo, ekler vs.) dijital kayıtları bir CD ile gönderilmelidir. Makalenin konusuyla ilgili belge ve fotoğrafların orijinalleri veya baskıya uygun nitelikte olanları seçilmelidir. Fotoğraf altına ve şekil kenarına yazar adı belirtilmelidir.

5. Dil bilgisi ve anlatım yönünden yüksek oranda hata içeren makaleler değerlendirilmeye alınmayacaktır.

6. Latin alfabesi kullanılan dillerde isim orijinal haliyle verilmelidir. Diğer dillerde yazılan isimler ise İngilizce veya Türkçe transliterasyonu ile kullanılmalıdır.

7. Makaleler, ULAKBİM DergiPark sitemine yüklenmelidir (Adres: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/izlek>). Gönderim sırasında "İZLEK Etik Beyan ve Telif Devir Formu" da mutlaka doldurulup sisteme yüklenmelidir.

Biçim:

1. Sayfada sağdan, soldan, alttan ve üstten 2,5 cm aralık olmalıdır.
2. Makalenin ana bölümlerinde yazı karakteri Times New Roman, yazı puntosu 12 punto, satır aralığı 1,5 ve iki yana yaslı olarak hizalanmalıdır.
3. Paragraflara bir tab (1,25 cm) içeriden başlanmalıdır.
4. Blok alıntı yapıldığında alıntının tamamı bir tab (1,25 cm) içeride olmalıdır. Alıntı bitirildiğinde kaynak verme unutulmamalıdır (Kaynak, yıl, sayfa numarası).

Yapı:

APA stilinde metin bölümlere ayrılmıştır. Ana bölümler sırasıyla:

Başlık

Öz/Abstract

Giriş

Yöntem

Sonuçlar

Tartışma

Kaynakça

Ekler

olarak ayrılmıştır.

Başlık:

1. Birinci sayfadır. Ortalanmış bir şekilde ilk olarak metnin tam adı yalnızca ilk harfleri büyük olacak şekilde yazılır. Bir alt satıra yazarların ismi aynı biçimde eklenir. Son olarak yazarların kurumları aynı yazım biçimiyle yazılır. Yazarların detaylı bilgileri (*) dipnot ile sayfa altında gösterilmelidir. Örnekler için dergimizde daha önce yayımlanmış makaleler incelenebilir.

2. İki enter'la alta geçildikten sonra sola yaslı biçimde (ortalamadan) yazarın kurumdaki görevine, aldığı ödüllere, yazı bir çalışma kapsamında hazırlandığıysa bu duruma ve iletişim bilgilerine yer verilir.

Öz/Abstract:

Makalenin 150 kelimeyi aşmayacak bir özü (Türkçe ve İngilizce olarak makalenin yazı dili hangisiyse önce o dildeki öz eklenmelidir) bulunmalıdır. Ayrıca makale için en az 5 İngilizce, 5 Türkçe anahtar kelimeye (keywords) yer verilmeli, anahtar kelimeler bir tab (1,25 cm) içeriden yazılmalıdır.

Ara Başlıklar:

1. Düzey: Ortalanmış, Kalın, Baş Harfleri Büyük Geri Kalanı Küçük
2. Düzey: Sola yaslanmış, Kalın, Baş Harfleri Büyük Geri Kalanı Küçük
3. Düzey: Bir tab içeride, Kalın, Başlığın yalnızca ilk harfi büyük geri kalanı küçük, sonunda nokta var.
4. Düzey: Bir tab içeride, Kalın, İtalik, Başlığın yalnızca ilk harfi büyük geri kalanı küçük, sonunda nokta var.
5. Düzey: Bir paragraf içeride, İtalik, Başlığın yalnızca ilk harfi büyük geri kalanı küçük, sonunda nokta var.

Tablo, Grafik, Şekil ve Resimler:

1. Tablo, grafik, şekil ve resim adları tablonun altında yer almalıdır. Şekil, resim, grafik ve tablo yazıları ve rakamları 8 punto yazılmalıdır.
2. Şekil, resim, grafik ve tablolar numaralandırılmalıdır.
3. Tablo ve şekillerdeki yazılarda satır aralığı 1 olarak belirlenmelidir.

Metin İçinde Referans ve Göndermelerin Yazımına İlişkin Esaslar:

Atfın cinsi	Metinde esere yapılan ilk atf	Metinde aynı esere yapılan diğer atflar	Parantez formatında metinde esere yapılan ilk atf	Parantez formatında metinde aynı esere yapılan diğer atflar
Bir yazarlı	Öztaş (2014),	Öztaş (2014)	(Öztaş, 2014, s. 9)	(Öztaş, 2014, s. 9)
İki yazarlı	Erdem ve Öztaş (2015)	Erdem ve Öztaş (2015)	(Erdem & Öztaş, 2015, s. 8)	(Erdem & Öztaş, 2015, s. 8)
Üç yazarlı	Altun, Şahin ve Öztaş (2017)	Altun vd. (2017)	(Altun, Şahin, & Öztaş, 2017, s. 5)	(Altun vd., 2017, s. 5)
Dört yazarlı	Musso, Weare, Öztaş ve Loges (2006)	Musso vd. (2006)	(Musso, Weare, Öztaş, & Loges, 2006, s. 4-7)	(Musso vd., 2006, s. 4-7)
Beş yazarlı	Öztaş, Myrtle, Chen, Masri ve Nigbor (2002)	Öztaş vd. (2002)	(Öztaş, Myrtle, Chen, Masri, & Nigbor, 2002, s. 8)	(Öztaş vd., 2002, s. 8)
Altı veya daha fazla yazarlı	Öztaş vd. (2005)	Öztaş vd. (2005)	(Öztaş vd., 2005, s. 7)	(Öztaş vd., 2005, s. 7)
Yazar grupları (kısaltmayla anlaşılan)	İstanbul Gelişim Üniversitesi (İGÜ, 2018)	İGÜ (2018)	(İstanbul Gelişim Üniversitesi [İGÜ], 2018, s. 11)	(İGÜ, 2018, s. 11)
Yazar grupları (kısaltmasız)	İstanbul Gelişim Üniversitesi (2018)	İstanbul Gelişim Üniversitesi (2018)	(İstanbul Gelişim Üniversitesi, 2018, s. 6)	(İstanbul Gelişim Üniversitesi, 2018, s. 6)

Aynı parantez içinde birden fazla esere atf yapılıyorsa, kaynakçada önce yazılacak olan ilk olarak yazılır.

Aynı yazara ait iki ya da daha fazla esere atıfta bulunuluyorsa, yayın yılına alfabetik sırayı izleyen harfler eklenir: Örneğin: (Arıkan, 2009a); (Arıkan, 2009b). Bunlardan ilki, kaynakçada yer alan iki ayrı esere gönderme yapar.

Eserin yazarı belirtilmemişse alıntı yaparken eserin adının ilk birkaç sözcüğü kullanılır. Bu tür bir yapıta gönderme yapılırken kitabın adı eğik (italik) olarak yazılır ve ardından tarih belirtilir:

Diğer bir kaynakta (*Genel İşletme*, 2017) belirtildiği gibi...

Genel İşletme'de (2017) belirtildiği gibi...

Eğer aynı soyadına sahip birden fazla yazara gönderme yapılıyorsa eserlerin yayın yılları farklı olsa bile, cümle içinde yazarların adları da belirtilmelidir. Örneğin: Mehmet Ünal Şahin (2015); Muzaffer Şahin (2010).

Kişisel görüşmeler metinde belirtilmeli ama kaynakçada yer almamalıdır. Örneğin: (Adnan Duygun, kişisel görüşme, Şubat 2017).

Çalışmalarda birincil kaynaklara ulaşmak esastır, ama bazı güçlükler nedeniyle ulaşılamamışsa, göndermede alıntılanan ya da aktarılan kaynak belirtilir. Örneğin: (alıntılaman Çelikkilek, 2016, s. 25); (aktaran Karaca, 2017, ss. 32). Alıntılanan ya da aktarılan yapıttaki kaynak bilgilerine yer verilmez.

Kaynakça Yazımında Uyulacak Esaslar:

1. Atıfta bulunulan kaynağın tam kimliği verilecektir. Atıfta bulunulmamış eserler kaynakçada gösterilemez.
2. Mümkün olduğunca eserin son baskısına atf yapılmalıdır.
3. Mevcutsa makalenin sayfa numaralarını ve yer aldığı sayının cilt numarasını eklenmelidir.
4. DOI numarası mevcutsa referansın en son kısmına eklenmelidir.

A. Kitaplar:

“Kaynakça”da sırasıyla yazarın soyadı, ilk adının (bazen ilk iki adının) baş harfleri, (parantez içinde) yayının yılı, yapının adı, yayın bilgileri, noktalarla ayrılarak yazılır. Kitap adları başlığın ilk harfinden sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük ve eğik harflerle yazılır.

a. Tek yazarlı ya da editörlü kitap:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde.* Baskı Yeri: Yayınevi.

Örneğin: AYKAÇ, B. (1999). *İnsan kaynakları yönetimi ve insan kaynaklarının stratejik planlaması*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Editörün Soyadı, Editörün Adının Baş Harfleri. (Ed.). (Yıl). *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde.* Baskı Yeri: Yayınevi.

Örneğin: GÜMÜŞ, İ. (Ed.). (2017). *Genel işletme*. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları

b. İki ya da daha fazla yazarlı ya da editörlü kitap:

İlk Yazarın Soyadı, İlk Yazarın Adının Baş Harfleri. ve İkinci Yazarın Soyadı, İkinci Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde.* Yer: Yayınevi.

Örneğin: KÖTEN, E., ERDOĞAN, B. (2014). *Engelli gençler, sosyal dışlanma ve internet*. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları

İlk Yazarın Soyadı, İlk Yazarın Adının Baş Harfleri., İkinci Yazarın Soyadı, İkinci Yazarın Adının Baş Harfleri. ve Üçüncü Yazarın Soyadı, Üçüncü Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde.* Yer: Yayınevi

Örneğin: KARACA, R. K., ÖZKURT, F. Z. (2017). *New concepts and new conflicts in global security issues*. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları

c. Gözden geçirilmiş ya da genişletilmiş baskılar:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde* (Gözden geçirilmiş/genişletilmiş x. baskı). Baskı Yeri: Yayınevi.

Örneğin: ALPAY, N. (2004). *Türkçe sorunları kılavuzu* (Gözden geçirilmiş 2. baskı). İstanbul: Metis.

ç. Yazarı belirsiz kitaplar:

Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde. (Yıl). Yer: Yayınevi.

Örneğin: *The 1995 NEA almanac of higher education*. (1995). Washington DC: National Education Association.

d. İki ya da daha fazla ciltten oluşan kitaplar:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde* (x. cilt). Baskı Yeri: Yayınevi.

Örneğin: TINMAZ, H. (2015). *Engelsiz bilişim 2013 sempozyumu bildirileri* (2. cilt). İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları

e. Çeviri kitaplar:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde.* (Çevirmenin Adının İlk Harfleri. Çevirmenin Soyadı, Çev.) Baskı Yeri: Yayınevi.

Örneğin: LUECKE, R. (2008). *Girişimcinin el kitabı*. (Ü. Şensoy, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

f. Derlenmiş bir kitaptaki yazı:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). Yazının başlığı. *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde* (ss. sayfa numara aralığı). Baskı Yeri: Yayınevi.

Örneğin: SAYAN, S. (2002). Dünya Ekonomisi ve Türkiye: Globalleşme, Liberalizasyon ve Kriz. *Yerel ekonomilerin sürdürülebilir kalkınması ve Çanakkale örneği* (ss. 33). Ankara: Türkiye Ekonomi Kurumu.

g. Başvuru kitaplarındaki bölüm ya da yazı:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). Yazının başlığı. *Kitabın adı italik ve ilk harften sonra (özel adlar dışında) bütünüyle küçük şekilde* (ss. sayfa numara aralığı). Baskı Yeri: Yayınevi.

Örneğin: TOY, H., ELMACI, D. (2015). Cumhuriyetin ilanı. *Kronolojik Türkiye tarihi ansiklopedisi* (ss. 6-9). İstanbul: Karma Kitaplar.

B. Makaleler:

Dergi Makaleleri için:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl, varsa ay). Makalenin adı yalnızca ilk kelimenin ilk harfi büyük, geri kalanlar özel isim değilse küçük şekilde. *Derginin Adı İtalik ve Her Kelimenin İlk Harfi Büyük Şekilde, Cilt İtalik Şekilde(Sayı)*, Sayfa Numara Aralığı. doi: xxxxxx

Örneğin: ÖZDEN, K., ERDOĞDU, D. & GÜL, S. (2017, Ekim). Kriz yönetiminde üretim yönetimi stratejileri ve politikalarının kullanılmasıyla ilgili bir alan araştırması. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 4 (2), 23-50. doi:10.17336/igusbd.348761

C. Diğer Kaynaklar:

a. Film

Yönetmenin Soyadı, Yönetmenin Adının Baş Harfleri. (Yönetmen). (Yıl). *Filmin adı italik şekilde*. Prodüksiyon şehri: Prodüksiyon şirketi ismi.

Örneğin: TYLDUM, M. (Yönetmen). (2014). *The Imitation Game*. ABD: Black Bear Pictures.

b. İnternet Kaynakları:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yazının yayım tarihi). *Yazının adı italik olarak yalnızca ilk kelimenin ilk harfi büyük, geri kalanlar özel isim değilse küçük şekilde*. Erişim tarihi: Gün Ay Yıl, yazının linki.

Örneğin: Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (10.01.2018). *Akademisyenlere yurt dışı imkanı*. Erişim tarihi: 15.01.2018, <https://www.cnnturk.com/turkiye/akademisyenlere-yurt-disi-imkani>

c. Yayımlanmamış Yüksek Lisans/Doktora Tezleri:

Yazarın Soyadı, Yazarın Adının Baş Harfleri. (Yıl). *Tezin adı italik olarak yalnızca ilk kelimenin ilk harfi büyük, geri kalanlar özel isim değilse küçük şekilde* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans/Doktora Tezi). Kurumun Adı, Kurumun Yeri.

Örneğin: SELİMLER, H. (2006). *Türk bankacılık sektöründe sorunlu kredilerin varlık yönetim şirketlerince tasfiyesi, seçilmiş ülkeler ve Türkiye uygulaması* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul.